

RAZVOJNA STRATEGIJA OPĆINE DONJA MOTIČINA 2016. – 2020.

Studen, 2016

Sadržaj

I. UVOD	4
1.1. Uvodna riječ načelnika Općine Donja Motičina	4
1.2. Temeljne odrednice.....	5
1.3. Svrha i opis metodologije pri izradi Strategije.....	7
II. POVEZANOST S OSTALIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA OPĆINE I ŽUPANIJE	10
III. ANALIZA STANJA.....	13
3.1. Povijesni prikaz	13
3.2. Geoprometni položaj.....	19
3.3. Klimatska i ostala prirodna obilježja.....	20
3.3.1. Reljef i geološko-tektonska obilježja	20
3.3.2. Klima	22
3.3.3. Tlo	24
3.3.4. Šume.....	25
3.3.5. Vode	27
3.3.6. Mineralne sirovine.....	29
3.3.7. Krajobrazna i biološka raznolikost.....	31
3.4. Stanovništvo	31
3.4.1. Osnovni podaci o stanovništvu.....	31
3.4.2. Dobna i spolna struktura stanovništva	32
3.4.3. Obrazovna struktura stanovništva	34
3.4.4. Zaposlenost i nezaposlenost	36
3.5. Infrastruktura	42
3.5.1. Cestovni promet	42
3.5.2. Energetika.....	43
3.5.3. Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	44
3.5.4. Gospodarenje otpadom	46
3.5.5. Elektroničke komunikacije.....	48
3.5.6. Poslovna infrastruktura	49
3.5.7. Društvena infrastruktura	49
3.6. Kulturno-povijesna baština	50
3.7. Civilno društvo.....	51
3.8. Gospodarstvo	53

3.8.1. Opća gospodarska situacija u uvjetima globalne gospodarske krize	53
3.8.2. Gospodarska struktura Općine Donja Motičina	54
3.8.3. Turizam i ruralni razvoj.....	56
3.9. Institucionalni okvir za upravljanje razvojem Općine Donja Motičina.....	58
3.10. Međunarodna suradnja.....	61
IV. SWOT ANALIZA.....	62
4.1. Nalaz SWOT analize	66
V. VIZIJA RAZVOJA I STRATEŠKI CILJEVI OPĆINE DONJA MOTIČINA	69
5.1. Vizija	69
5.2. Strateški ciljevi.....	69
5.3. Razvojni prioriteti i mjere	71
VI. FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU STRATEGIJE	77
6.1. Analiza Proračuna Općine Donja Motičina.....	79
VII. OPIS PARTNERSKIH KONZULTACIJA	79
VIII. MEHANIZMI PRAĆENJA PROVEDBE, VREDNOVANJA I AŽURIRANJA STRATEGIJE.....	80
DODACI.....	83

I. UVOD

1.1. Uvodna riječ načelnika Općine Donja Motičina

Pred vama se nalazi Razvojna strategija Općine Donja Motičina, temeljni dokument gospodarskog i društvenog razvoja naše zajednice. Strategijom je jasno određeno postojeće stanje – prednosti i nedostaci te problemi sa kojima se Općina svakodnevno suočava. Nasuprot tomu određen je i akcijski plan rješavanja tih problema sa jasno definiranim mjerama i prioritetima te ciljevima koje Općina želi postići u budućem razdoblju.

Glavni cilj ovog strateškog dokumenta je odrediti buduće pravce razvoja te pronaći načine i sredstva pomoću kojih će se standard života stanovnika ovog područja podići na višu društveno-ekonomsku razinu. Izradi strateškog dokumenta odnosno Razvojne strategije Općine Donja Motičina pristupili smo sa ciljem da se postojećim i budućim gospodarstvenicima, poljoprivrednicima, potencijalnim investitorima, civilnim udrugama te jedinici lokalne samouprave omogući lakši pristup natječajima i fondovima na regionalnoj, nacionalnoj te razini Europske unije što će imati za posljedicu stvaranja boljih uvjeta za život svih mještana Općine Donja Motičina.

Svako područje, regija, grad ili općina ima svoje specifičnosti koje najbolje poznaju i prepoznaju lokalne vlasti. Razvojna strategija jedinica lokalnih samouprava je važan dokument u procesu odabira budućih pravaca razvoja uzimajući u obzir obilježja, prednosti i ograničenja određenog područja i njegova okruženja. U strateškom dokumentu određena je jasna vizija i ciljevi koji predstavljaju smjernice u načinu našeg djelovanja u budućem razdoblju.

Strateški razvojni dokument će svakom žitelju Općine, zainteresiranom poduzetniku, radno sposobnom radniku i seljaku biti od koristi te će moći praktično odgovoriti na najvažnija pitanja kao što su zašto i kako raditi te sa kojim ciljem i za čije dobro. Strategija preferira odgovorno i stručno korištenje svih raspoloživih resursa na način da se ti resursi ne unište nego da ostanu kao tradicionalno vrijedno prirodno nasljeđe našim potomcima.

Ovom razvojnom strategijom postavljeni su ambiciozni, ali dostižni ciljevi, koje ćemo postići zajedničkim radom te korištenjem naših komparativnih prednosti. Sami ne možemo puno toga učiniti, ali zato zajedno možemo neizmjereno više, poštujući i uvažavajući jedni druge. Usvojimo li ovu Razvojnu strategiju u svom radu, uspjeh je zajamčen.

Ovim putem želim zahvaliti svima koji su dali doprinos izradi ovog važnog dokumenta, a svim mještanima poželjeti bolji život u Općini Donja Motičina.

Željko Kovačević

Načelnik Općine Donja Motičina

1.2. Temeljne odrednice

Izradom strateškog razvojnog plana, jedinica lokalne samouprave nastoji definirati viđenje ukupnog lokalnog razvoja na kraju promatranog razdoblja. U tom procesu nastoji se pomoću definiranih strateških ciljeva odrediti smjer kretanja jedinice lokalne samouprave u razvojnom smislu, uzimajući u obzir političke, kulturne, socijalne i gospodarske aspekte života lokalne zajednice.

Razvojna strategija kao planski i strateški dokument koncipirana je tako da obuhvaća dva osnovna dijela. Prvi dio Strategije obuhvaća analizu situacije na području jedinice lokalne samouprave na način da su analizirana sva osnovna područja života zajednice. Analiza prirodnih obilježja, stanovništva, gospodarstva, društvene infrastrukture i sektora civilnog društva omogućila nam je stvaranje jasne slike o razvojnoj situaciji jedinice lokalne samouprave, odnosno omogućila izradu SWOT analize kojom su se iznjedrile osnovne snage, slabosti kao i eventualne prijetnje, odnosno mogućnosti koje dolaze iz okoline, a u svrhu postavljanja osnovnog pravca razvoja. Drugi dio Strategije nastoji, na temeljima provedene analize, postaviti strateške ciljeve razvoja, definirati razvojne prioritete koji će dovesti do ostvarenja cilja kao i provedbene mjere iz kojih će izići konkretni razvojni projekti u svrhu postizanja razvojnih prioriteta. Strateški ciljevi odrediti će viziju jedinice lokalne samouprave na kraju razdoblja za koje se provodi strateško planiranje.

Provedbene mjere podrazumijevaju konkretne projektne aktivnosti koje će omogućiti ostvarenje definiranih prioriteta, a sam vremenski tijek realizacije, potrebni resursi i financijski plan realizacije pojedinih provedbenih mjera bit će definirani akcijskim planovima koje će donositi jedinica lokalne samouprave na godišnjoj razini. Kako provedba svake aktivnosti zahtijeva i određena financijska sredstva, obveza je tijela izvršne vlasti na području jedinice lokalne samouprave predvidjeti mogućnosti izvora financiranja pojedinih projektnih aktivnosti, odnosno načine realizacije razvojnih projekata. Osim financiranja projektnih aktivnosti vlastitim sredstvima, što je teško ostvarivo zbog ograničenosti Proračuna, otvaraju se i neke druge opcije financiranja:

- Apliciranjem projektnog prijedloga na nacionalne fondove i fondove Europske unije
- Javno-privatno partnerstvo

- Međusektorska povezivanja

Obveza je jedinice lokalne samouprave na organizirani način povezati sve strane zainteresirane za realizaciju projektnog prijedloga u funkciji ukupnog razvoja u cilju ostvarivanja sinergijskog učinka.

Najvažnije smjernice izrade Razvojne strategije Općine Donja Motičina određeni su strateškim dokumentima donesenima na regionalnoj i međunarodnoj razini:

EUROPA 2020 – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast

Strateškim dokumentom Europske unije za razdoblje 2014.-2020. „Europa 2020 - Strategija za pametan, održiv i uključiv rast“.

Prioriteti i ciljevi određeni ovom Strategijom ugrađuju se u sve sektorske strateške i planske dokumente te druge dokumente nižih razina.

Program ruralnog razvoja 2014-2020

„Program ruralnog razvoja 2014.-2020.“ temeljni je strateški dokument razvoja poljoprivrede odobren od strane Europske unije, a kojim je definirano 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, kao i poboljšati opće uvjete života na ruralnom području. Provedbom natječaja koji će se raspisivati u okviru definiranih Mjera ruralnog razvoja, osigurat će se prilika manjim gradovima i jedinicama lokalne samouprave na ruralnom području za infrastrukturni razvoj i rast životnog standarda lokalnog stanovništva.

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP)

Zajednička poljoprivredna politika predstavlja jednu od najznačajnijih politika Europske unije s osnovnom svrhom stabilne i održive poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje hrane, zaštite okoliša ruralnih prostora te njihov razvoj i integraciju. Osim toga, dva temeljna cilja ZPP-a su:

- poboljšati poljoprivrednu produktivnost kako bi se potrošačima osigurala redovita opskrba hranom po prihvatljivim cijenama, a
- poljoprivrednicima osigurala primjerena zarada.

Regionalno-razvojna politika

Ciljevi regionalne politike su smanjenje ekonomskih i socijalnih razlika među nejednako razvijenim regijama zemalja članica i poticanje njihove konkurentnosti, kao i jačanje atraktivnosti regija te povećanje broja zaposlenih.

Temeljna načela regionalne politike su:

- koncentracija sredstava, napora i izdataka (najveći dio sredstava usmjeren je na siromašne regije, ulaganje je usredotočeno na određene aspekte)
- programiranje (regionalnom politikom financiraju se višegodišnji nacionalni programi koji su usklađeni s ciljevima i prioritetima Europske unije, a ne pojedinačni projekti)
- načelo partnerstva (primjenjuje se na svim razinama postupka programiranja).

1.3. Svrha i opis metodologije pri izradi Strategije

Izradom strateškog razvojnog dokumenta nastoje se definirati osnovni pravci razvoja i postaviti ciljevi čijim će se ostvarenjem osigurati željeno stanje odnosno ostvariti definirana vizija razvoja Općine. Postavljeni strateški ciljevi rezultat su istraživanja, odnosno analize svih dionika gospodarskog i društvenog razvoja Općine i njihovih aktivnosti s namjerom postavljanja vizije u kojoj će ravnomjerno biti zastupljeni i ostvareni interesi svih koji svojim djelovanjem u sinergiji doprinose postizanju željenog cilja. Najčešći su problem malih jedinica lokalne samouprave na putu ostvarenja željene vizije upravo financijska sredstva, odnosno kapaciteti pribavljanja istih, kojima će se osigurati realizacija projekata koji će kvalitativno i kvantitativno ojačati sve sfere gospodarskog i društvenog života, kao i ukupni životni standard lokalnog stanovništva. Otvaranje mogućnosti financiranja razvojnih projekata kroz otvorene natječaje iz nacionalnih fondova, odnosno fondova Europske unije, pruža značajne prilike za lokalni razvoj u infrastrukturnom, društvenom i gospodarskom smislu.

Izrada razvojnog strateškog dokumenta Općine Donja Motičina započela je donošenjem Odluke Općinskog vijeća o izradi Razvojne strategije Općine Donja Motičina. Nakon donošenja Odluke, postupkom javne nabave, odabran je najpovoljniji ponuditelj s kojim je sklopljen ugovor o izradi dokumenta. Kao izvoditelj usluge, odabrana je tvrtka „Našička razvojna agencija NARA d.o.o.“. Metodologija je dogovorena u skladu s dogovorom tima za izradu i odabranog konzultanta za izradu Strategije. Glavni dijelovi metodologije: istraživanje trenutnog stanja na način da su prikupljeni svi bitni podaci za razvoj Općine, obrada prikupljenih podataka, njihova analiza i slaganje u smislenu cjelinu. Svi prikupljeni podaci složeni su u poglavlje “Analiza stanja” te na taj način daju pregled bitnih područja za razvoj Općine Donja Motičina. Ovo poglavlje predstavlja polazišnu točku s kojom se kroz vrijeme mogu povući usporedbe i zabilježiti promjene u razvoju Općine, bile one pozitivne ili negativne. Budući da većina natječaja za financiranje projekata zahtijeva sve ili neki od podataka, Razvojna će strategija Općine Donja Motičina biti veliko olakšanje pri izradi projektne dokumentacije.

Konzultacije sa stanovništvom i institucijama obavljene su kroz radionice, javnu raspravu te poziv za prikupljanje razvojnih projekata. U procesu izrade Strategije nastojalo se prikupiti što više informacija iz svih relevantnih izvora, odnosno uključiti sve dionike iz gospodarskog, javnog, političkog, društvenog i civilnog sektora. Ključni su se dionici razvoja uključili u proces izrade Strategije kroz radionice na kojima su sudjelovali, a čiji cilj je bio definirati ključne pravce razvoja jedinice lokalne samouprave kroz postavljanje razvojnih prioriteta i oblikovanje mjera kojima će se definirani prioriteti pokušati ostvariti. Prilikom održavanja radionica, osim željenih pravaca razvoja, dionicima se pokušalo ukazati i na složenost problematike, odnosno na potencijalne opasnosti i specifičnosti vezane uz pojedine razvojne sektore, kako bi se problemi analizirali u što boljem svjetlu i razvojne mjere postavile što realnije, uz poseban naglasak na važnost aktivnog sudjelovanja dionika u procesu planiranja.

Sudjelovanjem aktivnih članova gospodarskog i društvenog života Općine u procesu izrade strateškog dokumenta nastoji se poboljšati suradnja istih i pojačati sinergijski učinak u sadašnjosti, ali i u budućem razdoblju koje slijedi, razdoblju u kojem će se definirane razvojne mjere i postavljeni razvojni prioriteti nastojati ostvariti kako bi se osiguralo ostvarenje postavljenih strateških ciljeva. Njihovom će se suradnjom ojačati institucionalni, financijski, upravljački i

operativni kapacitet Općine za realizaciju razvojnih projekata u procesu ostvarenja ciljeva definiranih Strategijom.

Na radionicama su bile predstavljene glavne informacije o Strategiji i procesu strateškog planiranja. Sa sudionicima radionica je provedena SWOT analiza prema postavljenim strateškim razvojnim ciljevima te su prikupljeni podaci za definiranje prioriteta, ciljeva i mjera.

Značajnu ulogu u postavljanju prioriteta razvoja i provedbenih mjera svakako ima i popis potencijalnih razvojnih projekata iz svih sektora života lokalne zajednice koje su prikupljene tijekom procesa izrade Strategije. Cjelokupni proces izrade nastojao je biti transparentan i otvoren za ideje i prijedloge svih stanovnika Općine Donja Motičina koji su svoj utjecaj realizirali kroz predstavnike za područje u kojem su aktivni, a čime se osigurala maksimalna uključenost stanovništva u proces izrade strateškog razvojnog dokumenta.

Putem pisanih obavijesti od strane Općine Donja Motičina, pristiglih na kućnu adresu, obaviješteni su ključni dionici, kao i lokalno stanovništvo o sljedećim postupcima u procesu izrade razvojne strategije:

- Početak izrade Strategije
- Javni poziv na sudjelovanje na radionicama
- Javni poziv za davanje komentara i smjernica na nacrt Strategije

II. POVEZANOST S OSTALIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA OPĆINE I ŽUPANIJE

Pri izradi Razvojne strategije Općine Donja Motičina vodilo se računa o usklađenosti Strateških ciljeva, Prioriteta i Mjera s drugim strateškim, odnosno planskim dokumentima Općine kao i sa strateškim dokumentima Osječko-baranjske županije koja je usklađena s Nacionalnom razvojnom strategijom, a sve u cilju ostvarivanja sinergijskog efekta i postizanja što većih učinaka. Općina Donja Motičina će svoj gospodarski, politički i društveni razvoj temeljiti na smjernicama razvoja Županije, odnosno Republike Hrvatske, čime će se realizacijom lokalnih projekata utjecati na ostvarenje postavljenih razvojnih županijskih, odnosno nacionalnih ciljeva.

Razvojna strategija Općine Donja Motičina prije svega je usklađena sa planskim dokumentima same Općine, poput Prostornog plana uređenja Općine Donja Motičina te Izmjenama i dopunama prostornog plana Općine, Detaljnog plana uređenja poslovne zone „Topolinka“ i Plana gospodarenja otpadom.

Osim na vlastitim lokalnim planskim, odnosno strateškim dokumentima, Razvojna strategija temelji se na Županijskoj razvojnoj strategiji Osječko-baranjske županije za period 2011. – 2013. godine s čijim su ciljevima i prioritetima usklađeni ciljevi i prioriteti Općine Donja Motičina. Prilikom formiranja strateških ciljeva i prioriteta, vodilo se računa i o usklađenosti sa Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

Gledajući međunarodnu razinu, Razvojna strategija Općine Donja Motičina usklađena je i s Operativnim programima donesenima radi povlačenja sredstava Europske unije kroz strukturne fondove i kohezijski fond. Naime, temeljem objavljivanih Javnih poziva za ostvarenje bespovratnih poticajnih sredstava, apliciranje projektnih prijedloga, Općina Donja Motičina namjerava realizirati razvojne projekte u cilju postizanja željenog stupnja razvoja i ostvarenja vizije.

Usklađenost strateških ciljeva s regionalnim planskim, odnosno strateškim dokumentima:

POVEZANOST S OSTALIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA OPĆINE I ŽUPANIJE

1. Unapređenje kvalitete života, infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i resursima

Prvi cilj definiran Razvojnou strategijou Općine Donja Motičina usklađen je sa sljedećim strateškim dokumentima na županijskoj razini:

- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011. -2013.
- Akcijski plan provedbe Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije 2011. - 2013.
- Plan razvoja poduzetničkih zona na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. - 2017. godine
- Plan sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta otpada na području Osječko-baranjske županije (2005.g.)
- Plan gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji za razdoblje 2007. – 2014. godine
- Izmjena plana razvitka odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Osječko-baranjske županije (2012.g.)
- Novelacija plana razvitka vodoopskrbe Osječko-baranjske županije (2011.g.)
- Program zaštite okoliša za područje Osječko-baranjske županije (2005.g.)
- Prostorni plan Osječko-baranjske županije
- Program učinkovitog korištenja energije u neposrednoj potrošnji na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. - 2015. godine
- Plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnje energije na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini
- Plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnje energije na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini
- Godišnji plan energetske učinkovitosti na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini

2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva

- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011. -2013.

- Akcijski plan provedbe Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije 2011.-2013.
- Plan razvoja poduzetničkih zona na području Osječko-baranjske županije za razdoblje 2013. -2017. godine

3. Jačanje ljudskih potencijala i podizanje životnih standarda

- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011. -2013.
- Akcijski plan provedbe Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije 2011.-2013.
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2020.

4. Razvoj ruralnog turizma i očuvanje prirodne i kulturne baštine

- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011. -2013.
- Akcijski plan provedbe Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije 2011.-2013.
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2020.

III. ANALIZA STANJA

3.1. Povijesni prikaz

Područje Općine Donja Motičina bilo je naseljeno još u mlađem kamenom dobu na što upućuju slučajni i sporadični arheološki nalazi.

Točna godina nastanka motičkog vlastelinstva nije poznata, ali se zna da je ono u 13. stoljeću pripadalo Baranjskoj županiji. U povelji kralja Andrije II, ugarskog i hrvatskog kralja, 1229. godine se prvi puta spominje naselje Motičina, kao i rijeka *Motuchina* po kojoj je mjesto dobilo ime. Naziv Motičina obuhvaća zapravo dva naselja smještena uz rijeku. Manje naselje uz gornji tok rijeke nazvano je Gornja Motičina, dok je veće naselje koje je smješteno uz donji tok rijeke nazvano Donja Motičina.

Gradina-tvrđava Motičina se spominje u srednjem vijeku. Njome su gospodarile različite obitelji (Motučinski, Čehi, Petykei, Morovići). Sva sela zapadno i sjeverozapadno od tvrđave Motičina pripadala su posjedu. Neka od sela koja su bila u sastavu posjeda, kao što su Pribiševci, Božilovac, Šaptinovci, Valenovac, Feričanci, Stara Jošava i Petrovac, sačuvana su i do današnjih dana. Popis naselja, vlastita župa i postojanje tvrđave potvrđuju da Motičina tada nije pripadala našičkom posjedu. Pri sakupljanju papine desetine 1333. godine izričito se navodi da je župnik Motičine dao milostinju.

Gabro, nadbiskup Kaločki i njegov brat Žigmund Motočinski bili su vlasnici motičkog posjeda od 1462. godine pa sve do dolaska Turaka na ove prostore. Vlastelinstvo je nakon dolaska Turaka zadesila ista sudbina kao i ostala slavonska imanja – razaranje, migracije i stagnacija. U to vrijeme je župa Mochocyna bila pod upravom požeškog arhiđakonata. Izvještaj iz 1660. godine spominje prostranu i lijepu crkvu *Sviju svetih* u Donjoj Motičini. Nakon što su Turci došli u Našice 1541. godine, našički franjevci sklonili su se u Motičinu i ostali ondje dvadesetak godina. Za vrijeme turske vladavine mnoge crkve na području Slavonije su uništene, ali motička crkva je ostala sačuvana. Prema izvještaju austrijskog generala grofa Karla Caraffa, nakon oslobođenja od Turaka, u Donjoj Motičini je bilo samo 10 kućanstava. Nakon toga vlastelinstvo Donja Motičina više nije obnovljano već je podijeljeno između orahovičkog i našičkog posjeda.

Obnova je nastavljena tijekom 18. stoljeća, što je vidljivo kroz povećanje broja kuća te općenitim gospodarskim napretkom koji je bio temeljen na poljodjelstvu. U Motičinu su stizali doseljenici, koji su se prilagodili načinu života starosjedilaca, te je tako s vremenom došlo i do porasta broja stanovnika. Izgradnja ceste od Virovitice do Osijeka 1745. godine (prolazila je kroz Donju Motičinu trasom današnje državne ceste) doprinijela je napretku gospodarskog razvoja. Obrtništvo se počelo razvijati krajem 19. stoljeća. Značajnu ulogu imali su mlinovi uz potok Gaška rijeka (na potezu od Krndije do Donje Motičine bilo je čak 10 mlinova), od kojih danas nažalost više ni jedan ne postoji.

Prvi spomen o crkvi u Donjoj Motičini potječe iz 1333. godine, kada je Motičina bila sjedište katoličke župe. Crkva je podignuta u čast Svih svetih. Za vrijeme turske vladavine u crkvu u Motičinu su se sklonili našički franjevci i ondje ostali dvadesetak godina. Iako su mnoge crkve diljem Slavonije srušene i uništene u turskim pohodima, motička crkva je ostala sačuvana. Osam mjeseci nakon obnove unutrašnjosti, 4. lipnja 1943. godine, crkva je stradala. U požaru je izgorio sav namještaj, tri oltara, klupe, orgulje i toranj. Veliko zvono, teško 317 kg, palo je i rastalilo se. Crkva je ostala bez krova, ostali su samo stari zidovi. Stanovnici sela su svojom požrtvovnošću i organiziranošću obnovili i potpuno iznutra uredili crkvu. 4. lipnja 1948. godine crkva je blagoslovljena i proslavljen je blagdan Srca Isusova. Uz crkvu je kasnije sagrađena i kapelanija – manja zgrada na kat za vjeronauk i stanovanje kapelana. Devedesetih godina crkva je ponovno obnavljana – obnovljen je krov, oslikani su zidovi i kupljene orgulje. Na stražnjem dijelu crkve postavljene su i spomen ploče sa popisom stradalih u Drugom svjetskom ratu.

Slika 1. Zgrada općine i crkva – Donja Motičina

(Izvor: web stranice Općine Donja Motičina)

Proštenje u Donjoj Motičini je na blagdan Svih svetih. Na blagdan Srca Isusova 1910. godine Donju Motičinu zahvatila je velika tuča te su se tada mještani zavjetovali i sagradili kapelicu. Od toga događaja osobito se u Donjoj Motičini štuje i blagdan Srca Isusova, a toga dana obilježava se i Dan Općine Donja Motičina.

Odlukom Hrvatskog sabora, 17. siječnja 1997. godine, Donja Motičina je dobila status Općine, a sama Općina D. Motičina uspostavljena je 13. svibnja 1997. godine. U sastav Općine ušla su i naselja Gornja Motičina i Seona.

Gornja Motičina je naselje smješteno na sjevernim padinama Krndije uz rijeku Rijeku 10 kilometara jugozapadno od središta Donje Motičine. Naselje čine zaseoci: Gradiška Stara, Jelašin, Kamenolom, Kerekuš, Kurjačara, Marin Dolac, Našičko Debelo Brdo, Rijeka Dol i Staklana. Poljodjelstvo, vinogradarstvo, stočarstvo, šumarstvo, lov i uzgoj divljači čine gospodarsku osnovu ovog naselja.

Dolaskom Osmanlija razbijena je srednjovjekovna Motičina. Sela su raseljena, a zemlja podijeljena na više manjih spahiluka. Osmanlije su vlaško stanovništvo na području Motičine naselili u Gornjoj Motičini i Gazijama. Oko 1680. godine na ovom području je bilo otprilike 25 vlaških kuća. Nakon 1702. godine bosanska struja vlaških doseljenika nastanila se na ovom području u selima Šušini i Šumeđu (koja su do 1683. godine bila starosjedilačka hrvatska) te u Gornjoj Motičini i Gazijama. Vlaške izbjeglice iz Baranje i krajiških krajeva istočne Hrvatske počinju se doseljavati nakon 1720. godine.

Mještani Gornje Motičine na svetu misu su išli u obližnju Donju Motičinu. Tek u nedavnoj povijesti, 2000. godine prema želji Kate Klaban, obitelj Klaban daruje zemljište za izgradnju kapelice. Tijekom gradnje kapelice, Kata Klaban nažalost umire od teške bolesti. Kapelica posvećena Duhu Svetom blagoslovljena je 26. rujna 2004. godine.

U sastavu Općine Donja Motičina je i naselje Seona koje se nalazi na obroncima Krndije. Seona se ne spominje u srednjovjekovnim ispravama, nego tek u vremenu osmanske vladavine, u poreznom popisu Požeškog sandžaka 1579. godine pod nazivom Seline. Kao i mnoga slavonska sela, u ratu za oslobođenje Slavonije, Seona je napuštena. Borbe su prestale krajem 1691. godine i stanovništvo se počelo vraćati u svoja sela. U sela osim prijašnjih stanovnika dolaze i novi stanovnici. Prema predaji, u Seonu je iz Bosne došla i žena koja je svoju djecu donijela u bisagama. Oni se smatraju precima današnje brojne obitelji Bošnjaković. Povijesne činjenice također govore u prilog ovoj predaji. Osim pojedinačnog doseljavanja, krajem 17. stoljeća dolazi i do organiziranog naseljavanja većeg broja katoličkog stanovništva iz Bosne prilikom povlačenja vojske Eugena Savojskog.

Bečki dvor je nakon odlaska Osmanlija iz Slavonije, odlučio organizirati komorsku upravu te je osnovana komisija koja je 1698. godine napravila popis stanovništva i naselja. U navedenom popisu spominje se i vojno selo Szeona (Seona) sa 14 kućanstava u kojem je živjelo katoličko stanovništvo.

Staro selo Seona se prvotno nalazilo na zapadnom brežuljku, iznad današnjeg sela. U selu se nalazilo i groblje na kojem je bila smještena kapela sv. Mihovila arkanđela. Nakon što je u prosincu 1787. godine započelo trasiranje ceste od Našica preko Seone u Kutjevo, stanovništvo se počelo naseljavati uz taj put. Ovdje je sagrađena i današnja crkva sv. Mihaela. Današnje groblje, koje se nalazi na ulazu u selo sa desne strane, blagoslovljeno je 1897. godine.

Slika 2. Crkva u Seoni

(Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Donja Motičina)

Prvi vodovod u tadašnjoj Virovitičkoj županiji otvoren je 18. studenog 1906. godine u Seoni. Uz razne dostojanstvenike i brojno građanstvo, blagoslovu vrela prisustvovao je hrvatski ban Teodor grof Pejačević.

Godine 1783. je zabilježeno da u Seoni postoje dvije kapele. Kapela Presvetog Imena Isusova se nalazila u selu odnosno najvjerojatnije u starom selu na brežuljku. Kapela je bila drvena, sa tabulatom, duga oko 7,5 metara sa tornjem visokim 5 m. Na starom groblju, pokraj prvotnog sela nalazila se kapela Sv. Mihovila arkanđela. Ova kapela je također bila drvena, duga oko 9,5 m i tornjem visokim oko 5,5 m. Kapela Sv. Mihovila arkanđela izgorjela je 18. lipnja 1848. godine, a uzrok požara bile su svijeće koje su gorjele na oltaru.

Današnja, nova crkva sv. Mihovila blagoslovljena je 1854. godine. Svoj doprinos izgradnji crkve dao je i grof Ladislav Pejačević koji je poklonio mještanima građu za crkvu, novi oltar i sliku sv.

Mihovila arkanđela. Tijekom godina crkva je redovito obnavljana i dograđivana, uz crkvu je sagrađena i kapelanija za vjeronauk i boravak kapelana.

Zgrada osnovne škole u Donjoj Motičini sagrađena je 1860. godine. Školu su pohađali učenici od 1. do 4. razreda. U vremenskom periodu od 1954./1955. do 1967./1968. u Donjoj Motičini je zbog velikog broja djece postojala osmogodišnja škola B tipa koju su pohađali učenici iz Donje i Gornje Motičine, Seone i Gazija. Nakon izgradnje nove osmogodišnje škole u Feričancima godine 1967./1968., učenici viših razreda osnovne škole pohađaju nastavu u Feričancima, a u D. Motičini ostaje samo područna škola do 4. razreda.

U listopadu 1995. godine u Donjoj Motičini otvorena je nova škola, odnosno nova školska zgrada koju pohađaju učenici do 4. razreda. Na području Općine postoji još jedna područna škola do 4. razreda, u mjestu Seona.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata selo Donja Motičina je doživjelo velike demografske gubitke. Više od 200 ljudi poginulo je ili ubijeno, a nakon završetka rata uslijed političke i gospodarske emigracije mjesto je trajno napustilo više od 240 ljudi. U Domovinskom ratu se u obranu Vukovara javilo dobrovoljno 15 osoba iz Donje Motičine, od kojih su petorica ondje i poginula. U odnosu na ukupan broj stanovnika to je najveći broj dragovoljaca iz jednog sela u našičkom kraju.

Slika 3. Spomenik braniteljima u mjestu Donja Motičina

(Izvor: Web stranice Općina Donja Motičina)

3.2. Geoprometni položaj

Osječko-baranjska županija, kao jedinica područne (regionalne) samouprave, smještena je u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske u Panonskom prostoru i prostire se na površini od 4.155 km². Svojom površinom čini 7,3% ukupne površine Republike Hrvatske. Obuhvaća krajeve oko donjeg toka rijeke Drave prije njezinog utoka u Dunav. Na sjeveru graniči s Republikom Mađarskom, na istoku s Republikom Srbijom, na zapadu s Virovitičko-podravskom i Požeško-slavonskom županijom, a na jugu s Brodsko-posavskom i Vukovarsko-srijemskom županijom.

Na području Osječko-baranjske županije nalazi se ukupno sedam gradova i 35 općina. Jedna od tih općina je i Općina Donja Motičina koja je smještena u zapadnom dijelu Osječko-baranjske županije na području gdje sjeverni obronci Krndije prelaze u nizinu istočnohrvatske ravnice. Općina se nalazi na geoprometnom položaju koji karakterizira važan cestovni pravac (državna cesta D2) koji od Varaždina, preko Virovitice, ide prema Osijeku. Na sjeveru Općina graniči sa

Općinom Đurđenovac, istočno sa Gradom Našice, sjeveroistočno sa Općinom Feričanci, a južno sa Brodsko-posavskom županijom. Središte sela nalazi se na 140 m nadmorske visine. Površina Općine Donja Motičina je 51,2 km², što iznosi 1,2 % površine Osječko-baranjske županije.

Slika 4. Položaj Općine Donja Motičina u prostoru Osječko-baranjske županije

(Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Donja Motičina)

3.3. Klimatska i ostala prirodna obilježja

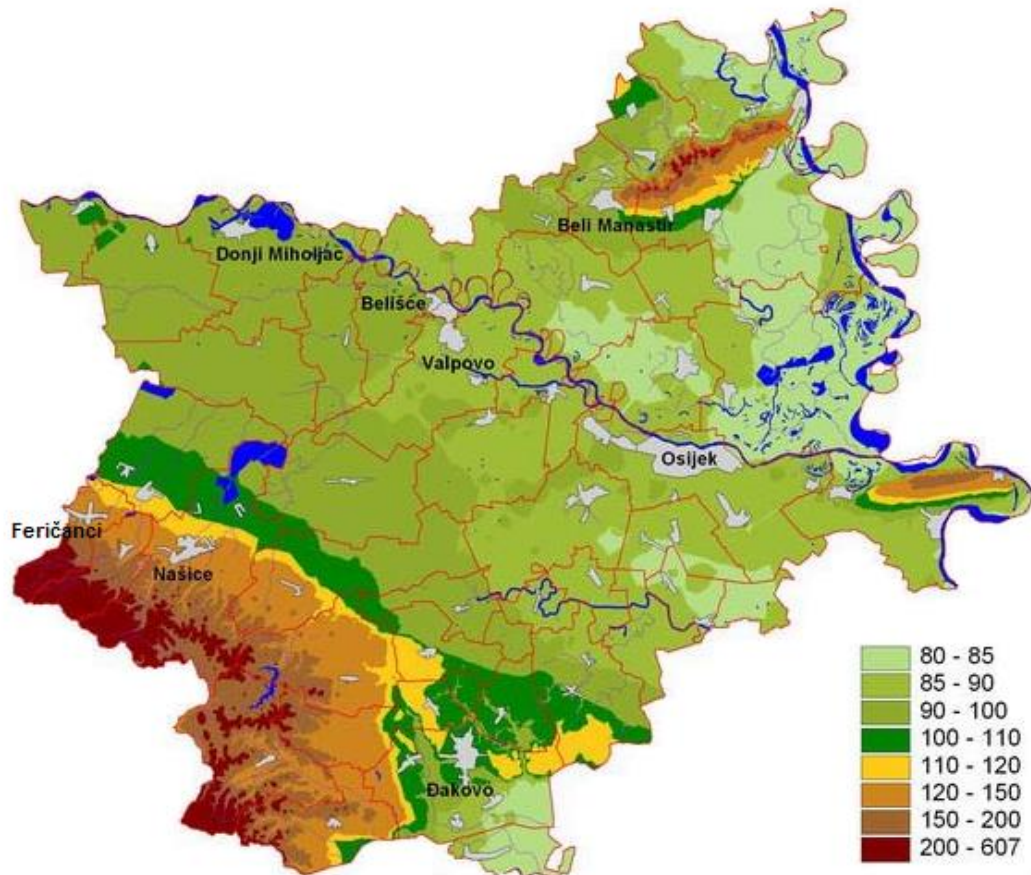
3.3.1. Reljef i geološko-tektonska obilježja

Područje Općine Donja Motičina je dio istočno-hrvatske makroregije, kojoj je rijeka Drava prirodna granica prema sjeveru i sjeveroistoku. Područje je dio donjodravске nizine u kojoj se uz povišenu mlađu pleistocensku terasu rijeke Drave izdvajaju naplavne ravni i mlađa vlažna supsidencijska zona uz Selaški kanal. Općina Donja Motičina zahvaća područje dijela istočno-hrvatske potolinske zone, koja u širem smislu ulazi u okvire geotektonske cjeline Panonskog bazena. Naselje Donja Motičina smješteno je na 140 metara nadmorske visine, naselje Seona je

160 metara nad morem, dok naselje Gornja Motičina ima najvišu nadmorsku visinu od čak 190 metara nadmorske visine.

Slika 5. Reljefna karta Osječko-baranjske županije

(Izvor: Program zaštite okoliša za područje Osječko-baranjske županije)

Potolinska zona je ispunjena sa nekoliko kilometara debelim naslagama neogenog mora i jezera te sedimentima fluvijalnog i eolskog porijekla kvartarne starosti. Dominacija pijeska, pješčenjaka, lapora i glina predstavlja morske i jezerske sedimente mlađeg tercijara. U sastavu dubljih partija litostratigrafskog stuba nalaze se i biogeni i laporoviti vapnenci. Debljina neogenskih naslaga je od 1 300 m do 2 750 metara, a podlogu im čine kristalinska masa paleozojske starosti. Neogenu podlogu posvuda pokrivaju kvartalne naslage (pleistocen i holocen) značajne debljine (veća od 100 ponegdje čak i od 300 metara), osobito ako se u obzir uzme potolinski karakter područja. U preko 90 % područja u površinskom sastavu prevladavaju

les i lesu slične naslage. Na dubinama većim od 20 odnosno 30 metara prevladavaju šljunčane naslage. Eolski pijesci su uglavnom sitno do srednjozrne strukture i dobre sortiranosti.

Fluvijalne naslage iz razdoblja pleistocena i holocena su debljine sloja preko 300 m i često se izmjenjuju sa slojevima gline. Na podlozi lesa pojavljuju se fluvijalni nanosi. Najčešće su to pretaloženi les, finopjeskoviti, ilovastopjeskoviti, ilovasti i ilovastoglinoviti slojevi. Na dubinama većim od 20 metara pojavljuju se šljunci i grublji pijesci. Ako se uzme u obzir pretežno kvarcni sastav, pijesci su pogodan građevinski materijal. Mulj, glinovito-ilovasti materijal i treset predstavljaju organogeno-močvarne sedimente.

Hidrogeološki značaj tercijarno-kvartarnog sedimentnog kompleksa ima veliko značenje jer su vodne prilike znatno pogodnije. Tektonski položaj pojedinih stijena i različitost litološkog sastava tla određuju važnost vodnog lica. Zbog navedenog, dubine vode kolebaju od 20 do 80 metara, a najveći kapacitet se kreće od 7 l/s. Na području Istočne Hrvatske voda u podzemlju se nalazi pod manjim (subarteška) ili većim (arteška) tlakom, dok se na području Središnje Hrvatske voda u pozemlju kreće slobodno.

Ako Općinu Donju Motičinu usporedimo sa ostatkom Hrvatske, dolazimo do zaključka da je tektonska aktivnost slabije izražena te Općina po svojoj seizmičnosti ulazi u kategoriju VI. Stupnja MSK ljestvice.

3.3.2. Klima

Klimatske osobine prostora Općine Donja Motičina dio su ukupnih klimatskih osobina šireg prostora, koje imaju sve odlike umjereno kontinentalne klime u kojoj su promjene vremena česte i intenzivne. Prema Köppenovoj klasifikaciji ovo područje se označava klimatskom formulom Cfbwx, što označava umjereno toplu, kišnu klimu. Osnovna obilježja ove klime su srednje mjesečne temperature više od 10 °C tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijeg mjeseca ispod 22°C te srednje temperature najhladnijeg mjeseca između -3 °C i -18 °C. Ostale značajke klime su: nepostojanje izrazito suhih mjeseci, više oborina u toplom dijelu godine sa prosječnim kretanjem godišnjih količina od 700-800 mm, od vjetrova su najčešći slabi vjetrovi i tišine, a smjerovi vjetra su vrlo promjenjivi. Posljedica reljefnih obilježja Općine D. Motičina je homogenost klimatskih prilika na cijelom području Općine. S obzirom da u Donjoj Motičini nema meteorološke postaje, klimatske prilike na prostoru Općine okarakterizirane su na osnovu mjerenja osnovnih klimatskih elemenata na meteorološkoj i klimatološkoj postaji Našice.

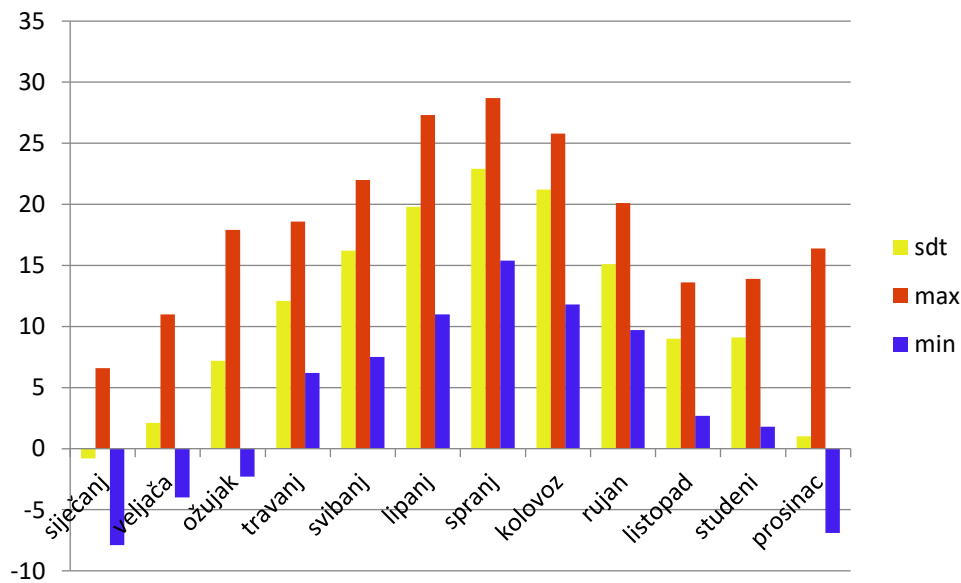
Što se tiče prosječne temperature zraka na području Općine D. Motičina ona iznosi 10,3 °C. Srednje mjesečne temperature su u porastu do mjeseca srpnja kada dostižu svoj maksimum sa prosječnom temperaturom od 19,5 °C. Mjesec siječanj sa srednjom temperaturom od -1,1 °C je najhladniji mjesec u godini. Srednja godišnja amplituda temperature, između najhladnijeg i najtoplijeg mjeseca iznosi preko 20°C, što je odlika kontinentalnih osobina područja.

Tablica 1. Minimalne, maksimalne i srednje dnevne temperature te amplitude u 2011. godini - mjerna postaja Našice

Mjeseci	siječanj	veljača	ožujak	travanj	svibanj	lipanj	srpanj	kolovoz	rujan	listopad	studeni	prosinac
sdt	-0,8	2,1	7,2	12,1	16,2	19,8	22,9	21,2	15,1	9,0	9,1	1,0
max	6,6	11,0	17,9	18,6	22,0	27,3	28,7	25,8	20,1	13,6	13,9	16,4
min	-7,9	-4,0	-2,3	6,2	7,5	11,0	15,4	11,8	9,7	2,7	1,8	-6,9
ampl	14,5	15,0	20,2	12,4	14,5	16,3	13,3	14,0	10,4	10,9	12,1	23,3

(Izvor: Državni hidrometeorološki zavod)

Slika 6. Temperature u 2011. godini – mjerna postaja Našice

(Izvor: Državni hidrometeorološki zavod)

Prema podacima sa Mjerne postaje Našice prosječna godišnja količina oborina na području Općine Donja Motičina kreće se do 722 mm, uz optimalan raspored oborina u vegetacijskom razdoblju od 453 mm. Osim glavnog maksimuma oborina početkom ljeta (najčešće u V.

mjesecu), postoji i sporedni maksimum krajem jeseni (u XI. mjesecu). Kao što postoje maksimumi oborina, postoje i minimumi. Glavni minimum oborina je u proljeće, u mjesecu ožujku, a sporedni minimum početkom jeseni, u mjesecu rujnu.

Tablica 2. Količina oborina (mm) 2013. godine – mjerna postaja Našice

Mjeseci	siječanj	veljača	ožujak	travanj	svibanj	lipanj	srpanj	kolovoz	rujan	listopad	studen	prosinac
ukupno	86,7	101,2	97,1	53,1	79,8	83,3	28,3	99,2	142,6	41,9	101,7	1,1

(Izvor: Državni hidrometeorološki zavod)

Najveći broj magli na ovom području je radijacijskog porijekla odnosno prizemne magle koje nastaju izgaravanjem tla u vedrim noćima. U prosjeku se javlja 30-50 dana godišnje sa maglama. Osim magle česta pojava su i mrazevi. Najveći broj dana sa mrazom je u zimskim mjesecima, osobito u prosincu i studenom. Pojave mraza mogu biti izrazito nepovoljne ukoliko se pojave u vegetacijskom razdoblju, osobito u travnju na početku vegetacijskog razdoblja. Zbog utjecaja polarnih zračnih masa moguća je pojava mraza čak i u svibnju ili lipnju.

3.3.3. Tlo

Valorizacija tla, procjena pogodnosti tala za obradu izvršena je prema modificiranim kriterijima procjene zemljišta (FAO 1976., Vidaček, Ž. 1976.), prema kojoj su osim relevantnih značajki tla (dubina, skeletnost, kiselost, slanost/alkaličnost, matičnost, kapacitet za vodu), predmet procjene stjenovitost, nagib terena, poplave i/ili stagnirajuće površinske vode i dreniranost kao izraz režima vlažnosti tala.

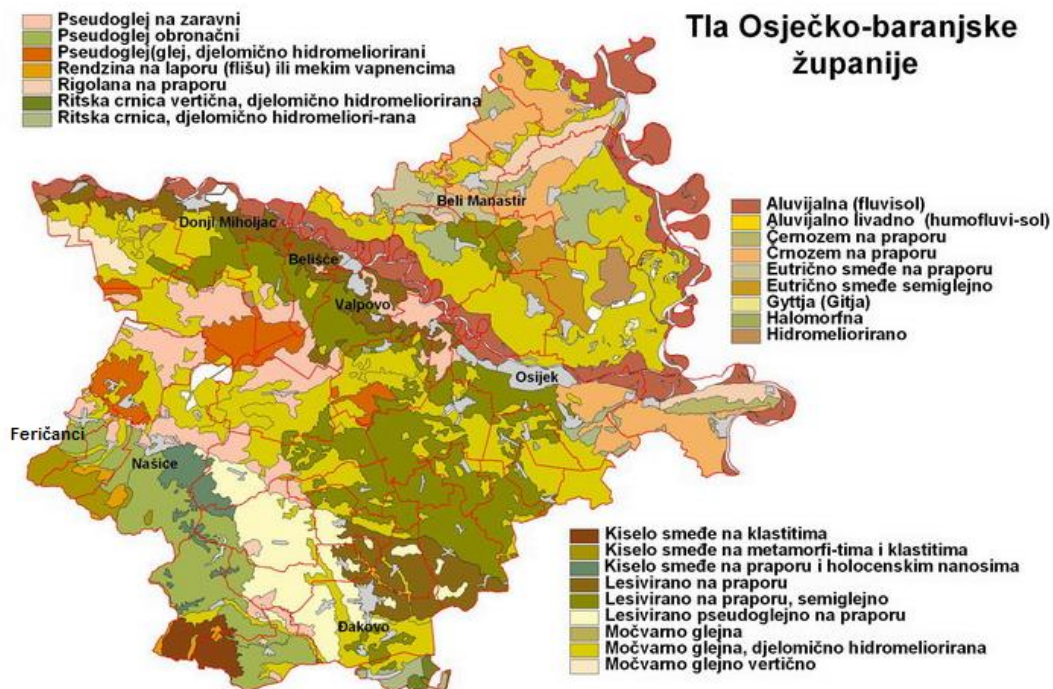
Od ukupne površine Općine Donja Motičina koja iznosi 5.167 ha, površina šumskih i vodenih površina iznosi 4.908 ha. Od ukupne površine Općine pod šumama i vodama, na poljoprivredne površine otpada 1.832 ha ili 34% površine, površine pod šumama iznose 3.009 ha odnosno 58%, dok na vodene površine koje čine vodotoci i retencije otpada 67 ha tj. 1,3% površine. Ostale poljoprivredne i šumske površine prostiru se na 34 ha.

Poljoprivredne površine većim dijelom su kategorizirane kao tla klase P3. Tla ove klase karakterizira ograničena mogućnost obrade. Iako ovakva zemljišta imaju značajna ograničenja u pogledu korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, ne znači da se ta zemljišta ne mogu koristiti u sektoru poljoprivredne proizvodnje, nego su potrebni određeni zahvati kako bi se poboljšala kvaliteta ovog poljoprivrednog zemljišta.

Sljedeća karta detaljnije pokazuje tla na području Osječko-baranjske županije, a time i na području Općine Donja Motičina.

Slika 7. Pedološka karta Osječko-baranjske županije

(Izvor: Program zaštite okoliša za područje Osječko-baranjske županije)

3.3.4. Šume

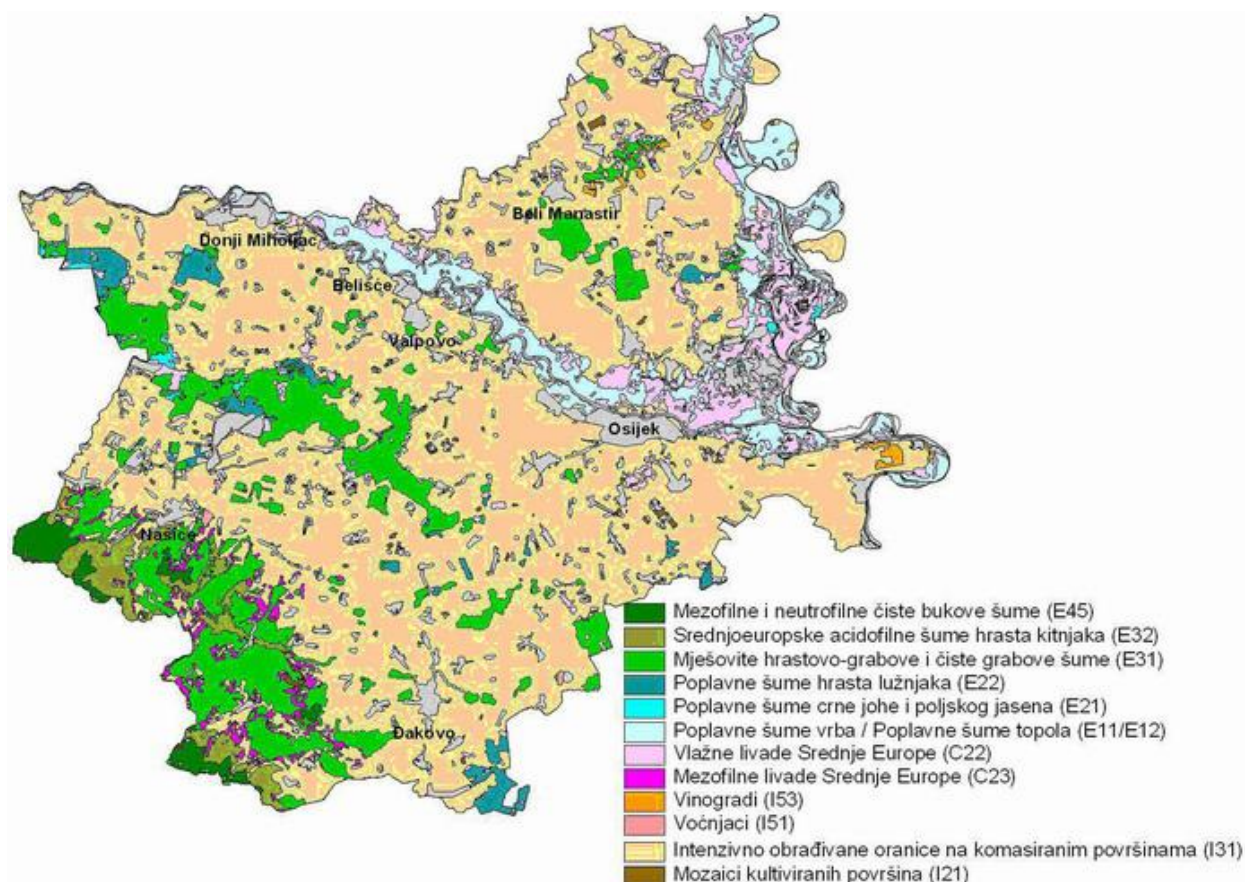
Šume i šumsko zemljište kao obnovljivi i zato trajni nacionalni resurs proglašeni su Ustavom kao dobro od općeg interesa za Republiku Hrvatsku. Pored ekonomskih koristi šume su značajne za zdravlje ljudi, a važan su čimbenik i regulator hidroloških uvjeta. Šume su temelj razvoja turističkog i lovnog gospodarstva, a značajne su i za razvoj drugih gospodarskih grana.

Površine pod šumama bogatstvo su ovog kraja, kako kvantitativno, tako i kvalitativno. Površina pod šumama iznosi ukupno 3.009 ha odnosno čak 58 % ukupne površine Općine. Ako se uzme u obzir šumovitost Osječko-baranjske županije (29,52%) i Republike Hrvatske (44%) vidljivo je da Općina Donja Motičina iznad županijskog i državnog prosjeka.

Šume predstavljaju značajan resurs Općine D. Motičina prije svega zbog kvalitetnih sastojina drvene mase. Najzastupljenije su bukove šume i šume hrasta kitnjaka, zatim ih slijede mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume.

Gospodarenje šumama, kao dobru od nacionalnog interesa, povjereno je Poduzeću „Hrvatske šume“ d.o.o. Zagreb, koje u svom sastavu ima uprave šuma. Za zapadni dio područja Osječko-baranjske županije šumama gospodari Uprava šuma, Podružnica Našice, a koja je nadležna i za područje Općine Donja Motičina. Osim šuma kojima upravlja poduzeće “Hrvatske šume”, dio šuma na području Općine Donja Motičina je u privatnom vlasništvu manjeg broja privatnih šumoposjednika.

Slika 8. Prostorna razdioba osnovnih staništa na području OBŽ

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode (Izvor: Program zaštite okoliša za područje Osječko-baranjske županije)

3.3.5. Vode

Prostor Općine Donja Motičina dio je vodnog područja sliva Drave i Dunava, u okviru kojeg su formirana manja slivna područja. Cijeli prostor koji se proteže sjeverno od ceste Osijek-Našice te sjeverno od vododjelnice prema Požeškoj kotlini pripada slivnom području „Karašica-Vučica“, tako da Općina Donja Motičina svojim prostornim položajem u cijelosti pripada ovom slivnom području.

Ukupna površina slivnog područja „Karašica-Vučica“ iznosi 2.347,23 km² od čega je 1.738,69 km² melioracijsko područje (pripada mu i Općina Donja Motičina), a preostali dio je brdsko područje. Na području Općine Donja Motičina protječe vodotok Bukvik ukupne dužine 5,2 km, ali i ostali brdski potoci ukupne dužine 50,1 km:

- Babina voda 4,4 km
- Zmajevac (Rijeka) 10,5 km
- Lipovački potok 1,6 km
- Miljan potok 1,3 km
- Martin potok 0,6 km
- Kerekuš 6,7 km
- Bapski dol 1,4 km
- Kraljev dol 1,0 km
- Marijin tal 4,0 km
- Dereze 1,2 km
- Pruglenski dol 1,0 km
- Radačica jarak 0,4 km
- Trštenov potok 0,5 km
- Vrela 4,5 km
- Lanište (Seonački potok) 7,3 km
- Stevanov potok 3,7 km

Navedeni vodotoci dio su brdskog bujičnog područja sljeva rijeke Vučice. Prilikom uređenja bujičnih tokova izvođeni su radovi djelomičnih regulacija i izgradnje manjeg broja regulacijskih građevina kao što su pragovi i stube te objekti zaštite dna i pokosa. Osnovni koncept uređenja vodnog režima i zaštite od brdskih voda na slivnom području Karašica-Vučica planiran je dogradnjom i regulacijom glavnih tokova i izgradnjom brdskih akumulacija za zaštitu od bujičnih voda.

Na području Općine Donja Motičina planirano je izgraditi dvije brdske akumulacije. Jedna akumulacija se planira izgraditi na potoku Vrela u Seoni i biti će zapremnine 960.000 m³, dok se druga akumulacija zapremnine 480.000 m³ planira graditi u Gornjoj Motičini na potoku Kerekuš.

Svrha izgradnje navedene dvije akumulacije je transformacija velikog vodenog vala odnosno povećanje stupnja sigurnosti obrane od poplava nizinskog dijela područja Općine u slivu potoka Zmajevac (Rijeka) i Vrela.

Osnovna namjena akumulacijskih prostora je osiguranje nizvodnog područja od poplave brdskih voda, ali osim toga pružaju se mogućnosti koristiti ih i za druge namjene kao što su: navodnjavanje poljoprivrednih površina nizvodno od akumulacije, korištenje akumulacijskog prostora za uzgoj ribe, sport, rekreaciju, sportski ribolov i drugo.

Sustav melioracijske odvodnje na području Općine D. Motičina čine:

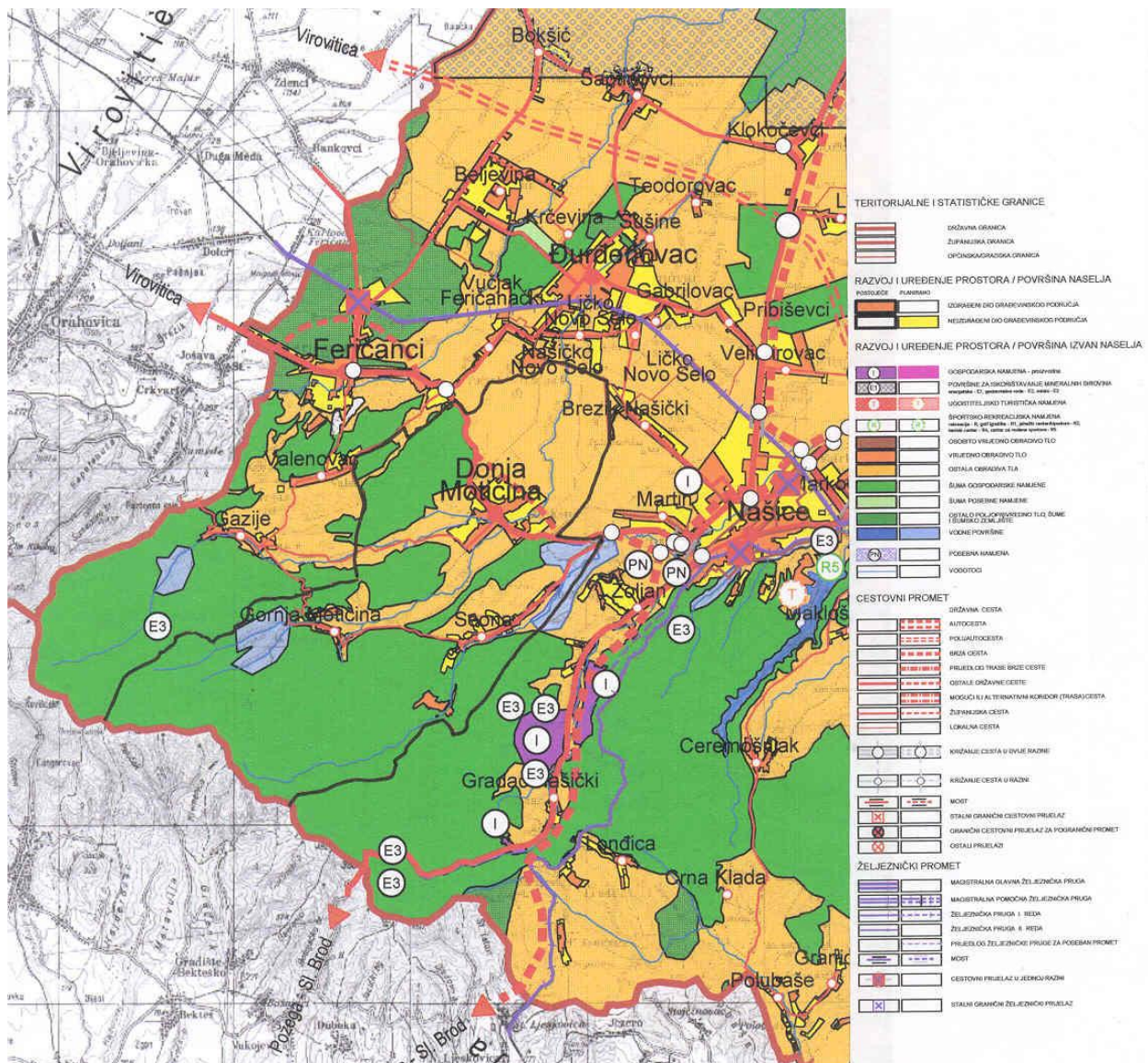
- melioracijski objekti I reda – vodotok Bukvik dužine 5,2 km
- melioracijski objekti III i IV reda ukupne dužine 17,12 km. Prosječna dubina 1,5 m, a širina u razini terena 8 metara.

U skladu sa člankom 103. Zakona o vodama (NN 107/95) radove tehničkog i gospodarskog održavanja melioracijskog sustava obavlja lokalna uprava i samouprava uz stručnu pomoć Hrvatskih voda. U budućem razdoblju će se i nadalje provoditi tehničko i gospodarsko održavanje sustava melioracijske odvodnje, a dogradnja kanalske mreže III i IV reda će se vršiti djelomično prema ukazanoj potrebi na način da će se kopati novi kanali površinske odvodnje ili postavljati podzemna drenažna mreža.

Treba istaknuti da na području Općine ima dovoljno raspoloživih rezervi vode koja osigurava dugoročnu osnovu za razvoj kvalitetnog vodoopskrbnog sustava. Postojeće resurse podzemnih voda moguće je koristiti tako da se zaštite postojeći zahvati vode u krajnjem proširenom prostoru i potrošnji te da se rezervira budući prostor za nova crpilišta. Problem je i u naselju Gornja Motičina koje unatoč činjenici da se u neposrednoj blizini nalaze značajna izvorišta pitke vode koja se eksploatira nema kvalitetno riješeno pitanje vodoopskrbe. Što se tiče odvodnje, započela je izgradnja kanalizacijskog sustava u naselju Donja Motičina. U skorijoj budućnosti će se nastojati riješiti problem odvodnje i u ostalim naseljima Općine. Problem se javlja u naseljima koja se pitkom vodom opskrbljuju iz kopanih bunara, a septičke jame i drugi manji uređaji obično su građeni nestručno ne držeći se osnovnih sanitarno-tehničkih pravila.

Slika 9. Prostorni plan Osječko-baranjske županije (namjena površina - izvadak za područje Općine Donja Motičina)

(Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Donja Motičina)

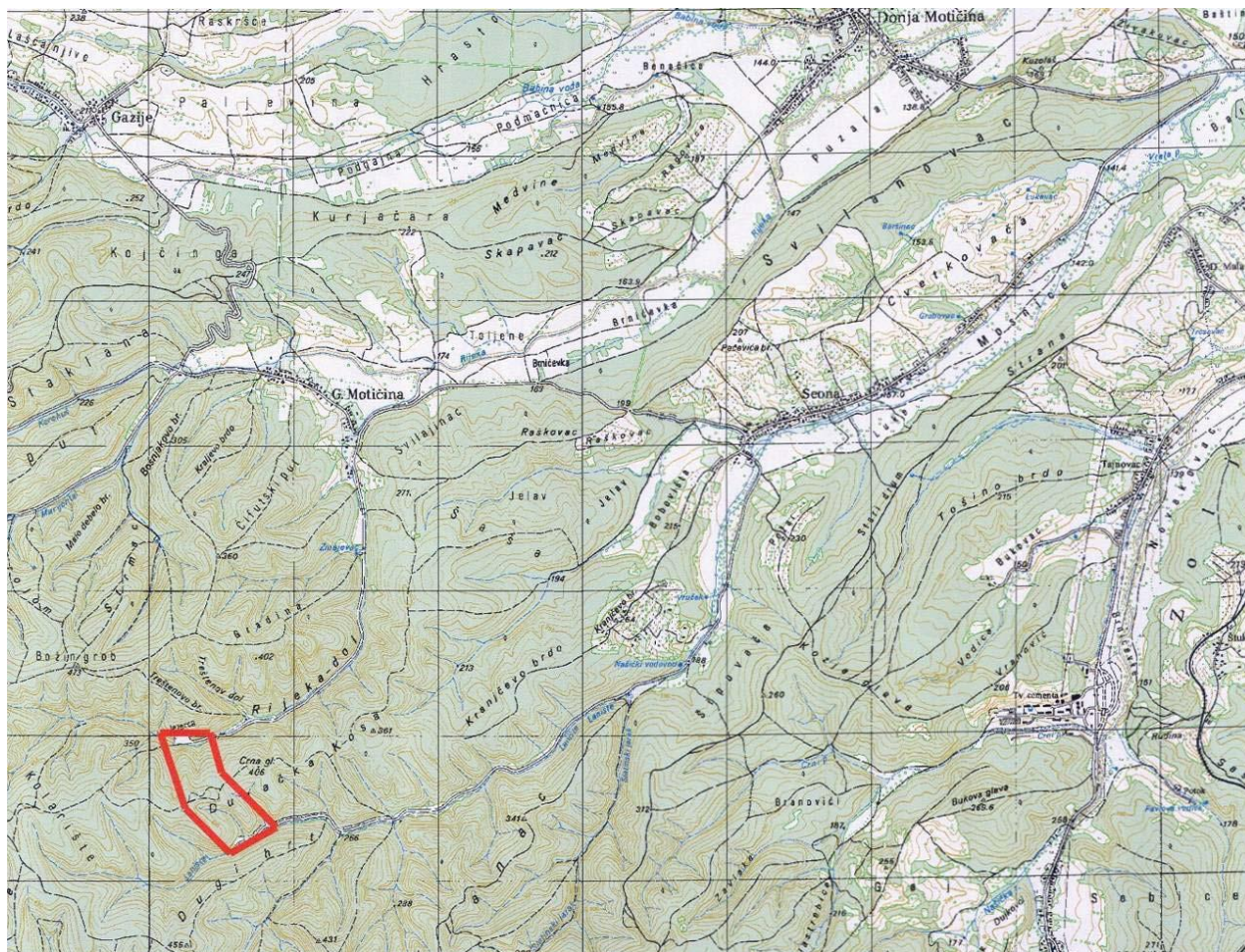
3.3.6. Mineralne sirovine

U krajnjem zapadnom dijelu Osječko-baranjske županije, na nenaseljenim sjeveroistočnim obroncima Krndije koji teritorijalno pripadaju području Općine Donja Motičina smješteno je eksploatacijsko polje „Crna glava”. Ovo eksploatacijsko polje zauzima zapadno područje šumovite briježne formacije Dugačka Kosa koje se pruža pravcem jugozapad-sjeveroistok. Eksploatacijsko polje „presijeca” briježnu formaciju pravcem jugoistok-sjeveroistok i smješteno je u blizini vrha „Crna glava” prema kojem je i dobilo ime. Najbliža naselja su sjeverno Gornja

Motičina udaljena oko 2 km, sjeveroistočno Seona udaljena 4 km i Donja Motičina udaljena 5,6 km. Na ovom polju planira se eksploatacija tehničko-građevnog kamena u cilju zadovoljenja potreba tržišta za kamenim materijalom kao osnovom pri izgradnji infrastrukturnih i stambenih građevina prvenstveno na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije. Aktiviranje kamenoloma na lokalitetu „Crna glava” je neupitno i opravdano, naravno uz uvjet prihvatljivosti zahvata za okoliš.

Slika 10. Lokacija eksploatacijskog polja sa označenom trasom pristupnog puta do državne ceste D2

(Izvor: Studija o utjecaju na okoliš eksploatacija tehničko-građevnog kamena na eksploatacijskom polju "Crna glava" – netehnički sažetak)

3.3.7. Krajobrazna i biološka raznolikost

Veći dio Općine Donja Motičina rasprostire se na ravničarskom terenu i blagim brežuljcima. Prostor Općine pripada agrarnom krajobrazu sa kompleksima šuma i poplavnih područja. Karakteristika Općine Donja Motičina je i prelazak sa ravničarskog krajobraza na bržuljkaste predjele prekrivene šumama i vinogradima. Ovaj dio Općine pripada osnovnoj krajobraznoj jedinici Panonska gorja. Onovne karakteristike odnoso vrijednosti ovog područja su izolirani, šumoviti gorski masivi, bez dominantnih vrhova te postupni reljefni prijelazi.

Šume i ribnjaci na području Općine obiluju bogatstvom biljnog i životinjskog svijeta te na ovom području obitavaju predstavnici većine srednjoeuropskih vrsta.

Na području obuhvata Općine Donja Motičina nema zaštićenih dijelova prirode niti u jednoj kategoriji zaštite koju predviđa Zakon o zaštiti prirode. Osnovni cilj u zaštiti krajobraznih vrijednosti je očuvanje krajobraznog identiteta. Kako bi se ostvario postavljeni cilj potrebna je zaštita vrijednog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, zaštita područja na kojima se nalaze zalihe pitke podzemne vode te zaštita prirodne i graditeljske baštine integrirane u razvojne programe.

3.4. Stanovništvo

3.4.1. Osnovni podaci o stanovništvu

Općina Donja Motičina mala je općina te je prema popisu stanovništva iz 2011. godine imala 1.675 stanovnika raspoređenih u tri naselja, od čega čak 71,52% stanovnika živi u općinskom središtu, naselju Donja Motičina. Po broju stanovnika, Općina čini svega 0,55 % stanovništva Osječko-baranjske županije. Sljedeća tablica pokazuje kretanje broja stanovnika Općine Donja Motičina u usporedbi s Osječko-baranjskom županijom i Republikom Hrvatskom.

Tablica 3. Kretanje broja stanovnika Općine Donja Motičina u razdoblju od 1961. do 2011. godine

	Broj stanovnika					
	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Općina Donja Motičina	2.372	2.285	1.905	1.990	1.865	1.675
<i>Donja Motičina</i>	1.577	1.572	1.331	1.409	1.310	1.198
<i>Seona</i>	609	575	473	483	488	430
<i>Gornja Motičina</i>	186	138	101	98	67	47

Osječko-baranjska županija	328.634	351.164	356.286	367.193	330.506	305.032
Republika Hrvatska	4.159.696	4.426.221	4.601.469	4.784.265	4.437.460	4.284.889

(Izvor: Državni zavod za statistiku)

Iz podataka u prethodnoj tablici vidljiv je kontinuiran pad broja stanovnika Općine Donja Motičina, osim u godinama kad je u Osječko-baranjskoj županiji, ali i na razini države, broj stanovnika rastao. Stanovništvo Općine Donja Motičina u razdoblju od 50 godina smanjilo se za čak 29,4 %, a u razdoblju između posljednja dva popisa za 10,2 %.

Prosječna gustoća naseljenosti Općine Donja Motičina je 2001. godine iznosila 35,9 st./km², a 2011. godine 31,8 st./km². Uzme li se u obzir da je prosječna gustoća naseljenosti Osječko-baranjske županije 2011. godine iznosila 73,4 st./km², a državni prosjek je bio 75,71 st./km², može se reći da je područje Općine Donja Motičina vrlo rijetko naseljeno.

Uz negativan prirodni prirast, negativan migracijski saldo, i kao posljedicu svega toga kontinuirani pad broja stanovnika, odnosno depopulaciju, Općina Donja Motičina se sve više suočava s problemom nedovoljnih demografskih resursa kao osnovnog preduvjeta sveukupnog razvoja.

3.4.2. Dobna i spolna struktura stanovništva

Demografsko starenje predstavlja temeljno obilježje dobne strukture stanovništva u Republici Hrvatskoj, a taj trend nije zaobišao niti Općinu Donja Motičina. U sljedećoj tablici su prikazani pokazatelji demografskog stanja u komparaciji s istim pokazateljima na razini Osječko-baranjske županije i Republike Hrvatske.

Tablica 4. Pokazatelji starosti stanovništva Općine Donja Motičina

	2001.			2011.		
	Prosječna starost ¹	Indeks starenja ²	Koeficijent starosti ³	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
Republika Hrvatska	39,3	90,7	21,6	41,7	115,0	24,1
Osječko-baranjska županija	38,7	84,1	20,8	41,2	106,3	22,8
Općina Donja Motičina	34,2	53,5	17,1	38,4	67,6	17,3

(Izvor: Državni zavod za statistiku)

Prethodna tablica jasno pokazuje negativna kretanja, odnosno stanovništvo Općine kontinuirano stari. U razdoblju između posljednja dva popisa prosječna starost stanovništva je porasla za 4,2 godine, udio stanovništva iznad 60 godina starosti ostao je na otprilike istoj razini dok se znatno povećao udio osoba starijih od 75 godina u odnosu na broj mladih osoba od 0 – 19 godina starosti.

Kako za sadašnji, a tako i za budući razvoj, posebno je važan odnos udjela djece (0-14), osoba u radnoj dobi (15-64) te starijih (65+). Smanjenje ukupnog broja stanovnika rezultat je dugogodišnjeg smanjenja broja živorođenih što dovodi do smanjenja broja mladih i smanjenog priljeva u radni kontingent, uz istovremen rast udjela stanovništva u dobi od 65 godina i starijeg. U usporedbi sa stanjem na području Osječko-baranjske županije, ali i Republike Hrvatske, posebno je alarmantan podatak da se Općina Donja Motičina nalazi u skupini sa općinama koje imaju najmanji udio broja djece do 14 godina, uz istovremeni najveći pad udjela djece do 14 godina u ukupnom stanovništvu.

Tablica 5. Dobna struktura stanovništva Općine Donja Motičina (%)

Dobne skupine	Republika Hrvatska		Osječko-baranjska županija		Općina Donja Motičina	
	2001.	2011.	2001.	2011.	2001.	2011.

¹ **Prosječna starost** označuje srednje godine života cjelokupnog stanovništva određenog prostora (zemlje, grada itd.), a izračunava se kao aritmetička sredina starosti stanovništva.

² **Indeks starenja** jest postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0 – 19 godina. Indeks veći od 40% kazuje da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

³ **Koeficijent starosti** jest postotni udio osoba starih 60 i više godina u ukupnom stanovništvu. Osnovni je pokazatelj razine starenja, a kad prijeđe vrijednost 12% smatra se da je stanovništvo određenog područja zašlo u proces starenja.

0-14	17,0	15,2	17,8	15,3	24,1	17,4
15-64	7,0	67,1	67,0	67,8	63,8	69,1
65+	15,6	17,7	14,9	16,9	12,0	13,5
Nepoznato	0,4	-	0,3	-	0,1	-
Ukupno	100	100	100	100	100	100

(Izvor: Državni zavod za statistiku)

Važno je istaknuti i podatak o broju žena u fertilnoj dobi (20-29 godina). U razdoblju između dva posljednja popisa stanovništva taj se broj povećao za 8 žena odnosno za 7,01 %.

3.4.3. Obrazovna struktura stanovništva

U pogledu obrazovne strukture stanovništva Općine Donja Motičina, može se reći da je ona nezadovoljavajuća te je ispod županijskog i državnog prosjeka. Najveći udio u populaciji iznad 15 godina čine osobe sa završenom srednjom školom, njih 51,9%, dok udio visokoobrazovanog stanovništva iznosi samo 6,7%.

Tablica 6. Stanovništvo Općine Donja Motičina staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i spolu

	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola ⁴	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Svega	Stručni studij ⁵	Sveučilišni studij ⁶	Doktorat znanosti	
Republika Hrvatska	3.632.461	62.092	34.786	249.081	773.489	1.911.815	595.233	212.059	371.472	11.702	5.965
Muškarci	1.731.610	12.664	7.768	76.705	315.683	1.038.800	277.422	99.663	170.833	6.926	2.568
Žene	1.900.851	49.428	27.018	172.376	457.806	873.015	317.811	112.396	200.639	4.776	3.397
Udio⁷	100%	1,7%	1,0%	6,9%	21,3%	52,6%	16,4%	5,8%	10,2%	0,3%	0,2%
Osječko-baranjska županija	258.226	5.502	2.532	16.176	68.694	132.290	32.878	11.286	20.922	670	154
Muškarci	122.973	1.045	602	5.159	27.574	73.190	15.355	5.368	9.592	395	48
Žene	135.253	4.457	1.930	11.017	41.120	59.100	17.523	5.918	11.330	275	106
Udio	100%	2,1%	1,0%	6,3%	26,6%	51,2%	12,7%	4,3%	8,1%	0,3%	0,1%

⁴ Obuhvaćene su sve srednje škole – industrijske i obrtničke strukovne škole, škole za zanimanje, škole za KV i VKV radnike, tehničke i srodne strukovne škole i gimnazije.

⁵ Obuhvaćene su sve više škole, I. (VI.) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

⁶ Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij.

⁷ Odnosi se na udio stanovnika starih 15 i više godina prema obrazovanju u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina na području RH, OBŽ i Općine Feričanci.

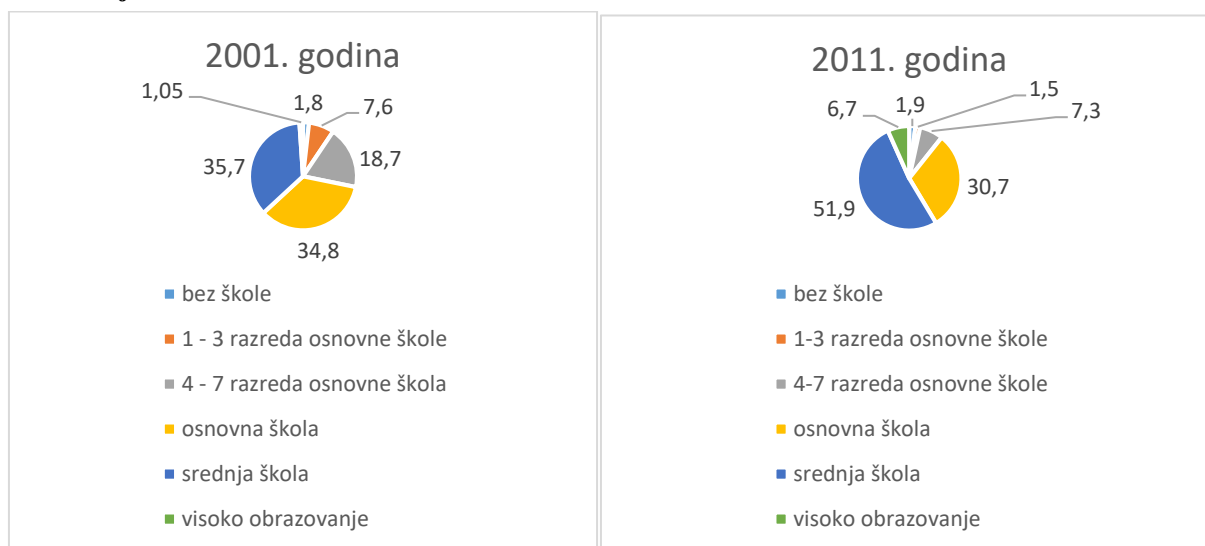
Općina Donja Motičina	1.365	11	21	55	592	641	44	20	24	-	-
Muškarci	665	1	6	22	220	395	21	9	12	-	-
Žene	700	10	15	33	372	246	23	11	12	-	-
Udio	100%	1,9%	1,5%	7,3%	30,7%	51,9%	6,7%	3,2%	3,5%	-	-

(Izvor: Državni zavod za statistiku)

Iz prethodne tablice vidljivo je da je na nižim razinama obrazovanja daleko veći udio žena, muškarci su zastupljeniji na razini srednjoškolskog obrazovanja, dok je na području visokog obrazovanja jednak udio žena i muškaraca.

U odnosu na 2001. godinu, struktura stanovništva prema najvišoj završenoj školi ponešto je izmijenjena. Smanjen je udio stanovništva bez škole i sa nezavršenih osam razreda osnovne škole, prije svega jer je ovdje bila riječ o starom stanovništvu. Dijelom zbog te činjenice, a i činjenice da se stanovništvo sve više obrazuje, došlo je do povećanja udjela stanovništva sa završenom osnovnom i srednjom školom. Treba istaknuti i da se u odnosu na 2001. godinu značajno povećao broj osoba sa završenim stručnim i sveučilišnim studijem te se povećao udio žena sa visokoškolskim odnosno fakultetskim obrazovanjem pa je sada na području Općine jednak broj visokoobrazovanih muškaraca i žena.

Slika 11. Struktura stanovništva Općine Donja Motičina starog 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi

(Izvor: Državni zavod za statistiku)

3.4.4. Zaposlenost i nezaposlenost

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Središnja služba Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima, ožujak 2015.) dana 29. veljače 2016. u Općini Donja Motičina evidentirano je 48 korisnika mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema općini rada, dok je ukupan broj korisnika mirovinskog osiguranja sa prebivalištem na području Općine 432.

Tablica 7. Korisnici mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema Općini prebivališta Donja Motičina i spolu na dan 29. 02. 2016.

Zaposleni	Spol	Broj	Udio (%)
Osječko-baranjska županija	muškarci	234	67,4
	žene	113	32,6
	ukupno	347	100
Ostale županije	muškarci	62	72,9
	žene	23	27,1
	ukupno	85	100

(Izvor: Središnja služba Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima)

Najveći broj korisnika mirovinskog osiguranja odnosno zaposlenih sa prebivalištem na području Općine Donja Motičina zaposleno je na području Osječko-baranjske županije, odnosno okolnih općina i gradova, posebice na području Grada Našice. Budući da je Grad Našice lokalno središte prema kojem gravitira veliki broj stanovništva ovog dijela županije, na području Grada zaposleno je više od 60 % osoba sa prebivalištem na području Općine Donja Motičina koji su bili zaposleni na dan 29. 02. 2016. godine. Prijašnjih godina osiguranici u evidencijama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje su se vodili samo prema općini rada odnosno sjedištu poslodavca, a ne prema općini prebivališta pa iz tog razloga ovakva vrsta podataka (evidencija zaposlenih prema općini prebivališta) za prijašnja razdoblja ne postoji. Iz prethodne tablice vidljivo je da je u ukupnom broju zaposlenih osoba sa prebivalištem na području Općine Donja Motičina znatno veći udio muškaraca nego žena.

Tablica 8. Osiguranici mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema općini prebivališta i kategorijama osiguranja

Zaposleni	2014		2015		2016	
	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)	Broj	Udio (%)
Radnici kod pravnih osoba	8	17,8	13	25,5	348	80,6
Obrtnici	11	24,4	7	13,7	14	3,3
Poljoprivrednici	5	11,1	5	9,8	8	1,8
Samostalne profesionalne djelatnosti	4	8,9	2	3,9	8	1,8
Radnici kod fizičkih osoba	17	37,8	24	47,1	54	12,5
Ukupno	45	100	51	100	432	100

(Izvor: Središnja služba Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima)

Iz tablice je vidljivo da je u 2014. i 2015. godini dok se statistika vodila samo za zaposlene na području Općine Donja Motičina odnosno prema sjedištu poslodavca, najveći broj zaposlenika radio kod fizičkih osoba, zatim slijede pravne osobe i obrtnici. U 2016. godini, nakon uvođenja nove linije statistike situacija je nešto drugačija, najviše zaposlenih je kod pravnih osoba, a zatim slijede fizičke osobe. Što se tiče obrtnika, poljoprivrednika i samostalnih profesionalnih djelatnosti situacija se također promijenila, ali ne značajno.

Budući da je nedavno izašla nova linija statistike osiguranika mirovinskog osiguranja odnosno zaposlenika, brojevi tj. udjeli zaposlenika prema kategorijama osiguranja za godine 2014. i 2015. se razlikuju u odnosu na 2016. godinu. U prijašnjim razdobljima su se osiguranici vodili u statistici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje samo prema općini rada tj. sjedištu poslodavca i kategorijama osiguranja, dok je od 2016. godine uvedena nova linija statistike odnosno zaposlenici se vode i prema općini prebivališta, ali i prema općini rada. Sada je sustav unaprijeđen te je to izuzetno važno za ovakve male ruralne općine čiji stanovnici imaju veće mogućnosti zapošljavanja odnosno gravitiraju prema većim sredinama tj. općinama ili gradovima u svojoj neposrednoj blizini.

Tablica 9. Prosječan broj nezaposlenih na području Općine Donja Motičina od 2005. do 2015. godine

Godina	Kontinentalna Hrvatska		Osječko-baranjska županija		Općina Donja Motičina	
	Broj nezaposlenih	Verižni indeks	Broj nezaposlenih	Verižni indeks	Broj nezaposlenih	Verižni indeks
2005.	212.743	-	32.120	-	226	-
2006.	200.972	94,5	30.176	93,9	248	109,7
2007.	180.738	89,9	27.806	92,1	231	93,1
2008.	161.853	89,6	25.633	92,2	204	88,3
2009.	180.980	111,8	28.561	111,4	229	112,3
2010.	209.549	115,8	32.723	114,6	241	105,2
2011.	211.388	100,9	32.663	99,8	264	109,5
2012.	224.857	106,4	34.438	105,4	269	101,9
2013.	240.074	106,8	36.627	106,4	293	108,9
2014.	228.281	95,1	36.632	100,0	291	99,3
2015.	197.229	86,4	32.467	88,6	269	92,4

(Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje)

U vremenskom razdoblju od 2005. do 2015. godine prosječni godišnji broj nezaposlenih osoba na području Općine Donja Motičina ciklički se smanjuje i povećava za razliku od kretanja na razini kontinentalne Hrvatske i Osječko-baranjske županije gdje se jasno uočava smanjenje prosječnog godišnjeg broja nezaposlenih u razdoblju prije recesije koja je nastupila 2008. godine i povećanje prosječnog broja nezaposlenih nakon 2008. godine. Tek 2014. godine dolazi do smanjenja prosječnog broja nezaposlenih na području kontinentalne Hrvatske, na razini Županije taj broj je stagnirao. Prosječan broj nezaposlenih na području Osječko-baranjske županije se smanjio tek 2015. godine. Od 2008. godine se također i na području Općine Donja Motičina postupno povećavao prosječan broj nezaposlenih osoba sve do 2015. godine kada se broj nezaposlenih smanjio.

Tablica 10. Struktura nezaposlenih prema razini obrazovanja u 2014. i 2015. godini na području Općine Donja Motičina

Dob	2014.		2015.		Indeks 15/14
	Broj	Struktura %	Broj	Struktura %	
Ukupno	291	100,0	261	100,0	89,7
Bez škole i nezavršena osnovna škola	16	5,5	16	6,1	100,0
Završena osnovna škola	76	26,1	76	29,1	100,0
S.Š. do 3 godine te za KV i VKV radnike	119	40,9	106	40,6	89,1
S.Š. u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	69	23,7	56	21,5	81,2
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	4	1,4	4	1,5	100,0
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	7	2,4	3	1,1	42,9

(Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje)

U promatranom razdoblju od 2014. do 2015. godine, najveći udio nezaposlenih osoba na području Općine Donja Motičina odnosi se na osobe sa završenom osnovnom i srednjom školom. Što se tiče nezaposlenih osoba bez škole i sa nezavršenom osnovnom školom te osoba sa prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom stanje je nepromijenjeno, ostao je jednak broj nezaposlenih. Broj nezaposlenih osoba sa fakultetom, akademijom, magisterijem i doktoratom u 2015. godini se smanjio za 57,2 % odnosno bile su nezaposlene samo 3 osobe.

Slijedeća tablica donosi detaljniju analizu broja nezaposlenih po dobnim skupinama te udio žena unutar svake dobne skupine.

Tablica 11. Struktura nezaposlenih na području Općine Donja Motičina prema dobnim skupinama i spolu krajem prosinca 2015. godine (%)

Dobne skupine	Kontinentalna Hrvatska			Osječko-baranjska županija			Općina Donja Motičina		
	Broj nezaposlenih	Udio dobi ⁸	Udio žena ⁹	Broj nezaposlenih	Udio dobi	Udio žena	Broj nezaposlenih	Udio dobi	Udio žena
15-19	11.095	5,7	44,8	1.814	5,6	45,8	18	6,89	3,8
20-29	47.894	24,7	54,8	8.049	25,2	54,8	70	26,8	55,7
30-39	38.324	19,8	60,0	6.622	20,6	63,6	54	20,7	61,1
40-49	37.997	19,6	61,2	6.280	19,5	66,4	66	25,3	83,3
50-59	47.153	24,4	51,2	7.662	23,8	55,5	53	20,3	60,4
60 i više	11.066	5,7	29,1	1.706	5,3	30,0	10	3,8	50,0
Ukupno	193.529	100	54,2	32.133	100	57,2	261	100,0	66,7

(Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje)

Za potpunije sagledavanje problema nezaposlenosti treba pogledati i strukturu nezaposlenih po dobnim skupinama. Na području Općine D. Motičina ima 26,8 % nezaposlenih mladih ljudi u dobnoj skupini od 20-29 godina. Slična situacija je i sa dobnom skupinom od 40-49 godina u kojoj je nezaposleno 25,3 % osoba. Ove dvije skupine čine ukupno 52,1 % nezaposlenih osoba na području Općine. Slična situacija je i na području kontinentalne Hrvatske kao i na području Osječko-baranjske županije, dobna skupina od 20-29 godina čini najveći udio nezaposlenih.

Ako se pogleda udio žena u pojedinoj dobnoj skupini nezaposlenih, vidljivo je da je manji udio žena samo u najmlađoj dobnoj skupini, dok je u ostalim dobnim skupinama znatno veći udio ženske populacije. Slična situacija je i u ostalim promatranim područjima.

⁸ Udio dobi pokazuje udio pojedine dobne skupine u ukupnom broju nezaposlenih na određenom području.

⁹ Udio žena pokazuje koliki je udio nezaposlenih žena unutar pojedine dobne skupine.

Tablica 12. Nezaposlenost prema trajanju

Trajanje	Donja Motičina		Osječko-baranjska županija		Republika Hrvatska	
	Broj	Struktura (%)	Broj	Struktura (%)	Broj	Struktura (%)
Ukupno	261	100,0	32.133	100,0	285.468	100,0
0 – 3 mj.	43	16,5	7.765	24,2	82.657	29,0
3 – 6 mj.	37	14,2	4.143	12,9	39.240	13,7
6 -9 mj.	13	5,0	1.731	5,4	16.221	5,7
9 – 12 mj.	14	5,4	1.822	5,7	15.813	5,5
Kratkotrajna	107	41,0	15.461	48,1	153.931	53,9
1 – 2 god.	19	7,3	4.389	13,7	38.688	13,6
2 – 3 god.	46	17,6	3.698	11,5	25.078	8,8
3 – 5 god.	40	15,3	3.805	11,8	31.518	11,0
5 – 8 god.	32	12,3	2.277	7,1	17.689	6,2
8 i više god.	17	6,5	2.503	7,8	18.564	6,5
Dugotrajna	154	59,0	16.672	51,9	131.537	46,1

(Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje)

Važan pokazatelj nezaposlenosti je i trajanje nezaposlenosti. Stanovnici Općine D. Motičina na zaposlenje čekaju nešto kraće nego na razini Osječko-baranjske županije odnosno Republike Hrvatske. U prvih godinu dana na razini Općine posao pronade 41 % nezaposlenih, dok je na razini županije taj broj 48,1%, a na razini Hrvatske čak 53,9%. Najveći broj stanovnika Općine na posao čeka od dvije do tri godine, a neki čak i više od dvije godine. Na području Općine Donja Motičina je 18% veći broj dugotrajno nezaposlenih osoba od onih kratkotrajno nezaposlenih, odnosno čak 47 osoba više je dugotrajno nezaposleno.

3.5. Infrastruktura

3.5.1. Cestovni promet

Javne ceste se u skladu sa Zakonom o cestama i Odlukom o razvrstavanju javnih cesta (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14) razvrstavaju u jednu od sljedeće četiri skupine:

1. autoceste,
2. državne ceste,
3. županijske ceste i
4. lokalne ceste.

Organizacijski autocestama upravljaju i skrbe se za njih „Hrvatske autoceste“, državnim cestama „Hrvatske ceste“, a županijskim i lokalnim cestama na području Županije „Uprava za ceste Osječko-baranjske županije“.

Pored Zakona o cestama, ali prema kriteriju opće pristupačnosti pod jednakim uvjetima u cestovnoj mreži kao javne funkcioniraju i "nerazvrstane" ceste kojima upravljaju jedinice lokalne samouprave.

Na području Općine Donja Motičina, prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (NN 79/99, 111/00, 98/01 i 143/02), odnosno prema popisu Nadcestarije Našice, razvrstane su sljedeće kategorije cestovnih prometnica:

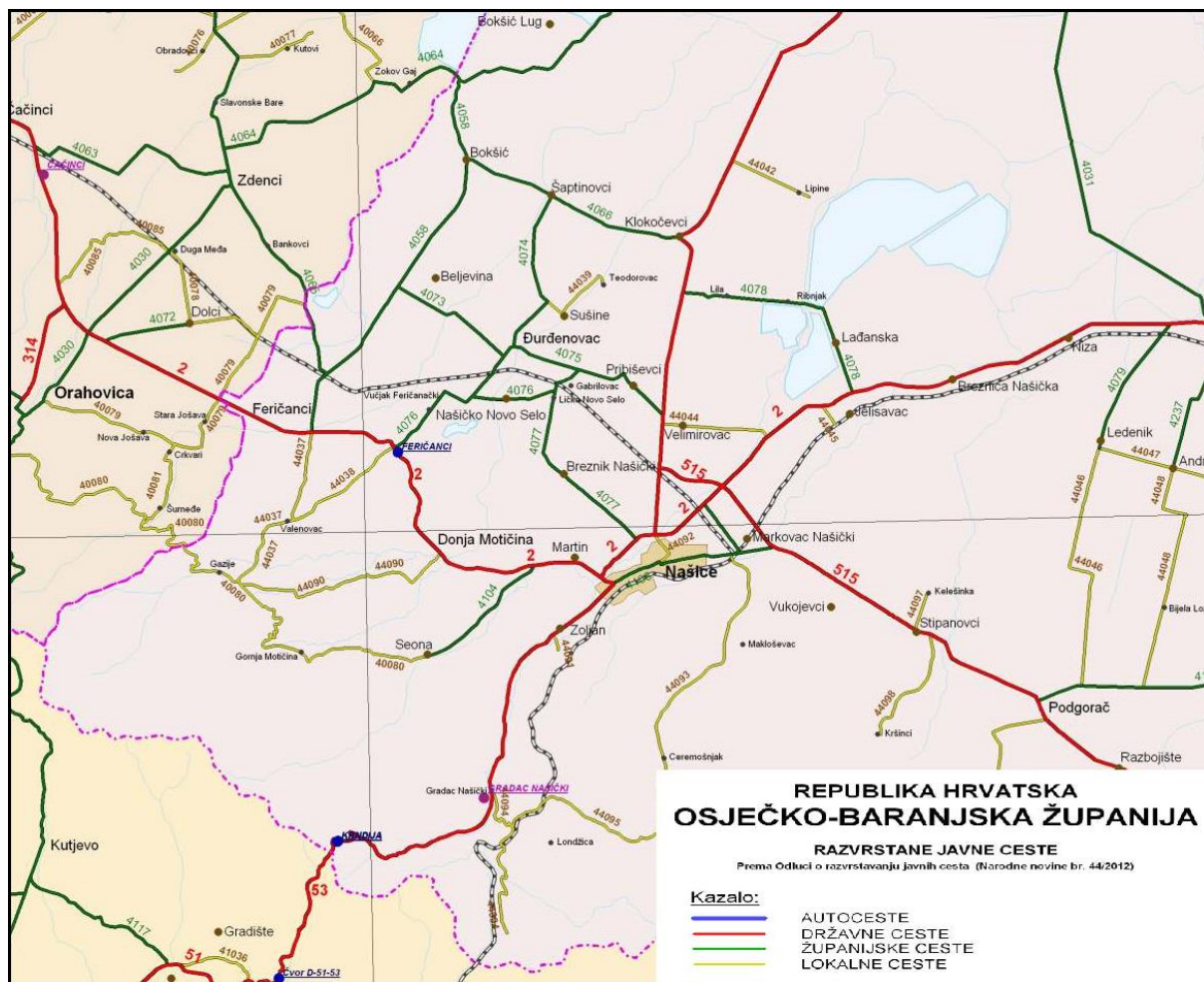
Tablica 13. Popis razvrstanih cesta na području Općine Donja Motičina

Vrsta razvrstanih cesta	Oznaka ceste	Opis ceste	Duljina (m)
Državna	D 2	GP Dubrava Križovljanska – Varaždin – Virovitica – Našice – Osijek – Vukovar – GP Ilok	5,870
Županijske	Ž 4140	Seona – D2 (Martin – Našice)	3,700
Lokalne	L 40080	Ž 4030 Duzluk – Gazije – G. Motičina – Seona (Ž4104)	2,060
	L 44090	Gazije (L 40080) – D.Motičina (D2) šumska cesta	2,650

(Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Donja Motičina)

Naselja Općine su relativno dobro povezana sa općinskim centrom asfaltiranim kolnim prometnicama (izuzev naselja Gornja Motičina).

Slika 12. Cestovna mreža Općine Donja Motičina

(Izvor: Uprava za ceste Osječko-baranjske županije)

3.5.2. Energetika

Sva naselja Općine Donja Motičina opskrbljena su dostatnom električnom energijom. Distribuciju električne energije na području Općine Donja Motičina obavlja DP „Elektroslavonija” Osijek preko svoje distribucijske elektroenergetske mreže. Elektroenergetska mreža na naponskoj razini 10 kV služi za dopremu električne energije do skupina kućanstava odnosno pojedinih gospodarskih ili javnih sadržaja, a sadrži trafostanice 10/0,4 kV i 10(20)/0,4 kV, te podzemne kabelaške i nadzemne 10 kV i 20 kV dalekovode. Na području Općine ne postoje elektroenergetski objekti naponskog nivoa 35 kV odnosno 110 kV. U budućnosti se planira nastavak rekonstrukcije niskonaponske mreže kako bi se poboljšale niskonaponske prilike, ali i kvaliteta opskrbe potrošača.

Što se tiče alternativnih izvora energije, planirano je intenzivnije ih koristiti u budućnosti na području Općine, jer bi bilo šteta ne iskoristiti velike količine biljnih otpadaka i ostale biomase. Naselja Donja Motičina i Seona su spojena na distribucijsku plinsku mrežu za opskrbu zemnim plinom.

3.5.3. Vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Vodoopskrbni sustav Našice, koji je jedan od ukupno sedam na području županije Osječko-baranjske, obuhvaća područje Grada Našica i dijelove općina Feričanci, Donja Motičina, Đurđenovac i Podgorač. Cjelokupan sustav se temelji na korištenju podzemne vode sa vodocrpilišta Velimirovac i kaptaža izvora Toplica i Seona. Sustav čine i transportna i distribucijska vodovodna mreža te rezervoarski prostor (vodotoranj u Našicama kapaciteta 330m³ i vodosprema Tajnovac istog kapaciteta). Osnova sustava je vodocrpilište Velimirovac koje se sastoji od tri bušena zdenca pojedinačne izdašnosti 40 l/s. Ovdje se nalazi i vodosprema kapaciteta 4×75 m³.

Budući da zahvaćena podzemna voda ima povećan sadržaj željeza i mangana, izgrađen je sustav za deferizaciju kapaciteta 150 l/s i dezinfekciju vode klor-dioksidom kapaciteta 230 l/s.

Pročišćena voda se putem tlačne distribucijske stanice kapaciteta 80 l/s tlači u transportnu i vodoopskrbnu mrežu te vodotoranj u Našicama. Nakon provedenih istraživanja utvrđeno je da su kapaciteti crpilišta Velimirovac znatno veći od onih koji su trenutno u eksploataciji te postoji mogućnost proširenja crpilišta na 90 l/s.

Izvorišta brdskog predjela na području Općine Donja Motičina – Toplice, Polata, Zmajevac (uz Gornju Motičinu), Tajnovac (uz naselje Seonu) – zahvaćaju vode prigorskih vodonosnika. Ove vode su na povoljnom visinskom položaju u odnosu na potrošače i dobre kvalitete, ali nedostatak im je što su male izdašnosti, svega 5 – 12 l/s, te stoga ne mogu bitno utjecati na razvoj vodoopskrbe. Crpilište Toplice je kapaciteta do 12 l/s, a kaptirani izvor Seona do 5 l/s. Kaptirani izvori Polata i Zmajevac nisu trenutno u funkciji.

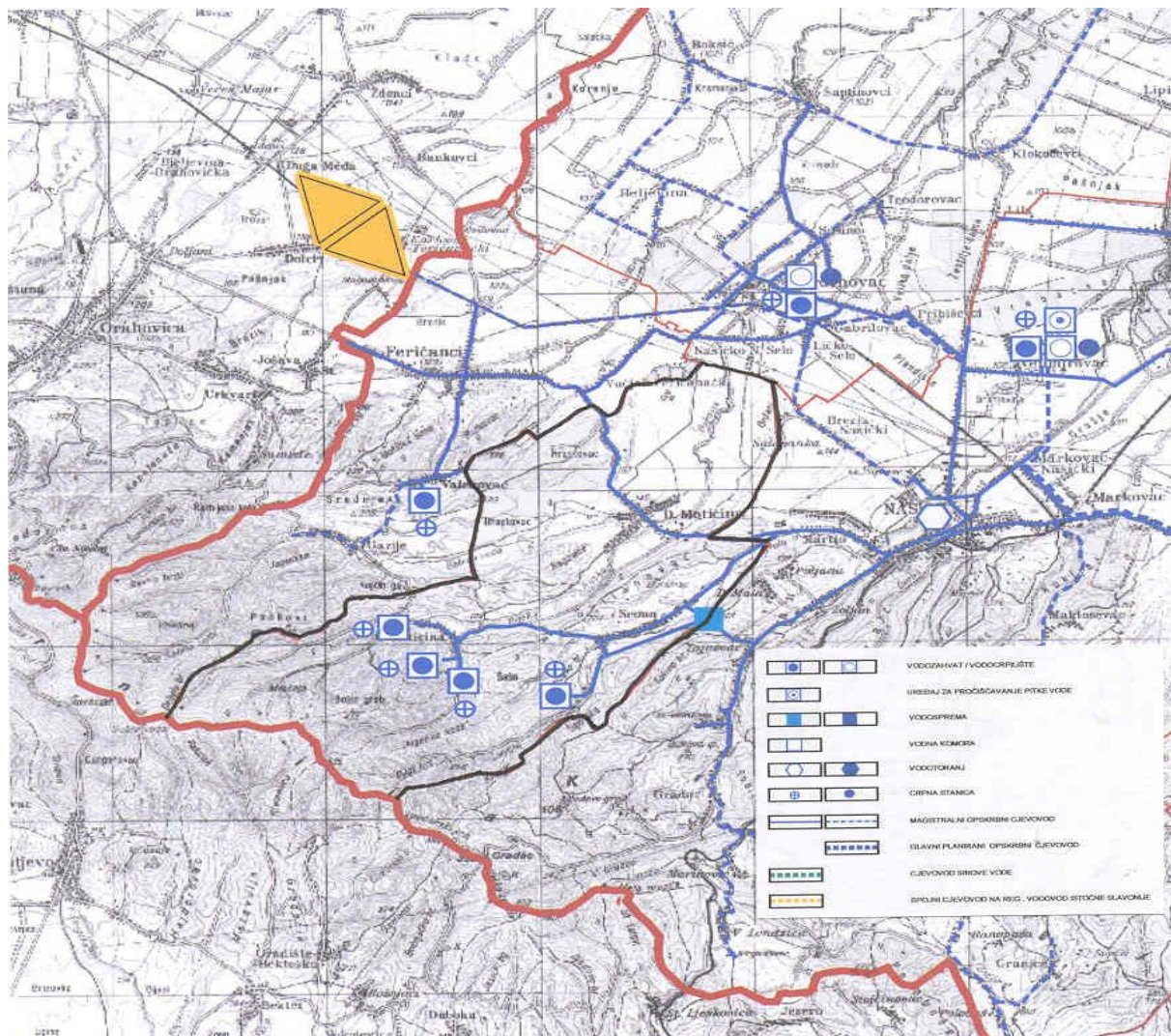
Prema podacima poduzeća Našički vodovod d.o.o., koje vrši opskrbu pitkom vodom na području Općine Donja Motičina, naselje Donja Motičina vodom za piće se opskrbljuje iz smjera Našica, vodoopskrbnim cjevovodom PE Ø225 mm, koji središtem naselja prolazi prema Feričancima. Od ovog cjevovoda se na križanju prema Seoni odvaja vodoopskrbni cjevovod AC Ø 200 mm, kojim

se opskrbljuje naselje Seona. Što se tiče naselja Gornja Motičina, ono još nema izgrađenu vodoopskrbnu mrežu, ali izgradnja iste je u planu. Vodovodne azbestnocementne cijevi na postojećoj trasi su dotrajale te se planira njihova zamjena.

U sklopu vodoopskrbnog sustava, južno od naselja Seona, nalazi se vodosprema Seona zapremnine 330 m³. Na izvorištu Seona planira se izgradnja novog bunara.

Slika 13. Vodoopskrba područja Općine Donja Motičina

(Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Donja Motičina)

Iskorištenu i upotrijebljenu vodu je potrebno što prije i što sigurnije odvesti te spriječiti njezino procjeđivanje u podzemlje, ali i površinske tokove kako ne bi ugrožavala kvalitetu podzemnih i

površinskih voda koje se upotrebljavaju za vodoopskrbu stanovništva ili kao tehnološka voda, a čije zalihe i količine su ograničene i svakim danom ih je sve manje.

Na području Općine Donja Motičina ne postoji organizirani sustav odvodnje i pročišćavanja voda odnosno kanalizacijski sustav. Odvodnja oborinskih voda u svim naseljima Općine vrši se otvorenim kanalima u vodotoke, a u svrhu odvodnje fekalnih voda koriste se septičke jame i drugi manji uređaji koji su obično građeni nestručno, bez pridržavanja osnovnih sanitarno tehničkih principa. U budućem razdoblju u planu je projektiranje i izgradnja odvodnog sustava Općine Donja Motičina.

S obzirom da su naselja na području Općine Donja Motičina mala i relativno udaljena, planirano je odvodnju otpadnih voda riješiti putem izgradnje malih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sa aeracijom (prokapnici uz rotirajuće diskove, ozračene aerobne zemljane lagune i biljni uređaji).

3.5.4. Gospodarenje otpadom

Otpad iz kućanstava, otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina te otpad sličan otpadu iz kućanstava koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima naziva se komunalni otpad.

Ukupna godišnja količina komunalnog otpada Općine Donja Motičina može se procijeniti na oko 200 t/godišnje. Trenutno otpad sa područja Općine Donja Motičina odvozi našičko komunalno poduzeće Našički park d.o.o. te ga odlaže na odlagalište otpada Pepelane na kojemu se odlaže i otpad sa područja Grada Našica.

Postupno uvođenje odvojenog sakupljanja otpada, odnosno razvrstavanje otpada na papir i karton, staklo, metal i biološki otpad doprinijet će smanjenju troškova odlaganja, proširenja i održavanja odlagališta te doprinijeti ostvarenju određenih prihoda od prodaje materijala koji se mogu iskorištavati kao sekundarne sirovine. Uz navedeno, minimalizira se štetan utjecaj na okoliš. Uz pretpostavku da se u cijelosti koristi potencijal količina kroz izdvojeno skupljanje papira i kartona, stakla, metala i biološkog otpada, odlagalo bi se svega cca 50 % današnje ukupne količine komunalnog otpada.

Kao i ostali gradovi i općine, tako i Općina Donja Motičina ima problem sa divljim deponijama otpada u prirodi. Ove deponije su nastale dijelom zbog nedostatka ekološke svijesti, koja se nadovezuje i na tradicionalno seosko odbacivanje otpadaka u prirodu (sa velikom razlikom u današnjoj strukturi otpada od onog tradicionalnog u prošlosti), te su one kontinuiran i težak problem. Ipak, u odnosu na stanje u prošlosti, vidljiv je određen pomak, jer se poduzimaju akcije čišćenja ili zatrpavanja divljih deponija od kojih se neke više i ne obnavljaju.

Okoliš Općine Donja Motičina je očuvan i kao takav potencijalno predstavlja vrijedno dobro održivog razvoja. Ipak u pojedinim segmentima okoliš još uvijek izložen pritiscima kao što su otpad i otpadne vode, ali se traže racionalni postupci kako bi se navedeno saniralo što u konačnici nije jeftino, ali ni jednostavno. Kako bi se spriječilo daljnje pogoršanje stanja okoliša te kako ne bi došlo do nepovratnog uništenja potrebno je provoditi određene preventivne mjere. Prevencija se vrši provođenjem zakonski propisanih postupaka kao što su na primjer izrada studija o utjecaju na okoliš, izdavanje lokacijskih dozvola kojima se utvrđuju mjere zaštite i sanacije osobito vrijednih i ugroženih dijelova okoliša, izdavanje vodopravnih, sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša Općine Donja Motičina su:

- trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti,
- očuvanje kakvoće žive i nežive prirode i racionalno korištenje prirode i njenih dobara,
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajolika, unapređenje stanja okoliša i osiguravanje boljih uvjeta života.

Zaštita okoliša postiže se praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, te poticanjem upotrebe proizvoda i korištenje proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš. Potrebno je imati uravnotežen odnos zaštite okoliša i gospodarskog razvoja i provoditi sanaciju već ugroženih dijelova okoliša. Zaštita okoliša podrazumijeva planiranje i korištenje prostora, tako da se u njemu osigurava življenje i gospodarski razvoj uz istovremenu brigu za trajno očuvanje razvojnih potencijala. Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša, te stoga pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih

aktivnosti na određenom prostoru bitno sprječavaju narušavanje kvalitete okoliša, odnosno pospješuju njegovo unapređenje.

3.5.5. Elektroničke komunikacije

Ocjena stanja mreže elektroničkih komunikacija ukazuje na visoki i ujednačeni stupanj razvijenosti sustava elektroničkih komunikacija na području Općine Donja Motičina. Analiza mogućnosti razvoja elektroničkih komunikacija pokazuje da ugradnjom suvremene tehnologije postoje velike mogućnosti u opsegu, kvaliteti, asortimanu i brzini usluga.

Općina Donja Motičina je preko Telekomunikacijskog centra Osijek dobro uklopljena u suvremenu digitalnu telekomunikacijsku mrežu Hrvatske.

Ustroj javnih telekomunikacija definiran je zakonom i pravilnicima. Nepokretna mreža Općine Donja Motičina nalazi se u sklopu pristupnog područja Našice, koje je izravno u vezi s komutacijskim čvorovima, a telekomunikacijska mreža do razine komutacijskih čvorova naziva se pristupnom mrežom. Sva naselja Općine su priključena na telekomunikacijsku mrežu.

Na području Općine nalaze se dva UPS-a (udaljeni pretplatnički stupanj), od kojih se jedan nalazi u naselju Donja Motičina (za naselje D. Motičina) dok se drugi nalazi u Seoni (za naselja Seona i Gornja Motičina).

U svim mjestima na području Općine izgrađena je kabela mjesna mreža te je time dosegnut jedan od razvojnih ciljeva društva prema kojem svako kućanstvo u Hrvatskoj treba imati pristup na javnu telekomunikacijsku mrežu.

Što se tiče pokretnih komunikacija na području Općine D. Motičina se trenutno nalaze dvije bzne stanice (GSM) koncesionara HT mobile, jedna u samom naselju donja Motičina, a druga uz državnu cestu D2 u smjeru Našica.

Prostor Općine D. Motičina pokriven je radijskim i TV signalom preko postojećih objekata za emitiranje i prijenos radio i TV programa, iako se ni jedan takav objekt ne nalazi na području Općine. Preko područja Općine prolaze već postojeći koridori radio relejnih veza te RTV veza.

3.5.6. Poslovna infrastruktura

Malo i srednje poduzetništvo je glavni pokretač gospodarskog razvoja te osnova za stvaranje novih radnih mjesta. Uzevši u obzir tu važnu činjenicu Općina Donja Motičina također će se truditi pružiti potencijalnim investitorima poslovnu infrastrukturu u vidu područja gospodarske namjene unutar građevinskog područja naselja te planirane buduće poduzetničke zone za buduće potencijalne investitore.

Na području Općine Donja Motičina u planu je izgraditi poduzetničku zonu u katastarskoj općini Donja Motičina na lokaciji Topolinka. Trenutno je u tijeku rješavanje imovinsko-pravnih odnosa nakon čega će uslijediti postupak prijenosa zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u vlasništvo Općine Donja Motičina. Zemljište predviđeno za tu namjenu u k. o. Donja Motičina je ukupne površine 10 k.j. i 682 čhv. Programom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem prethodno navedena čestica je predviđena za ostvarivanje potreba Općine Donja Motičina. Do sada je izrađen parcelacijski elaborat za Zonu i detaljni urbanistički plan Zone, a potrebno je izraditi još i preostalu potrebnu dokumentaciju (projektnu dokumentaciju za Zonu kao što su geodetske podloge, projekte za infrastrukturu te idejni/glavni i izvedbeni projekt), ali i kompletnu infrastrukturu.

3.5.7. Društvena infrastruktura

Društvene djelatnosti sa svojom pripadajućom infrastrukturuom uvelike pridonose podizanju standarda i kvalitete života stanovnika Općine Donja Motičina.

Glavnina društvene infrastrukture smještena je u samom centru općinskog središta Donja Motičina. Ovdje se nalazi zgrada Općine i Poštanski ured Donja Motičina.

Od predškolskih ustanova na području Općine djeluje Dječji vrtić „Zvončić“ iz Našica, Područni vrtić Donja Motičina. Vrtić je smješten u samom centru naselja Donja Motičina u zgradi Područne škole Donja Motičina. U vrtiću je organiziran boravak dvadesetak djece u jednoj odgojnoj skupini na poludnevnom boravku. U vrtiću je zaposlena jedna odgajateljica.

Osnovno obrazovanje na području Općine organizirano je kroz dvije područne osnovne škole koje pohađaju djeca od 1. do 4. razreda. Jedna područna škola se nalazi u naselju Donja Motičina, a

druga u naselju Seona. Učenici od 5. do 8. razreda nastavu pohađaju u Osnovnoj školi "Vladimir Nazor" u Feričancima.

Zgrada škole u Donjoj Motičini je površine 405 m², pohađa je trenutno ukupno 41 učenik u tri razredna odjeljenja. U školi je zaposleno četvero djelatnika.

Zgrada osnovne škole u naselju Seona je manje površine – 132 m², pohađa je trenutno ukupno 14 učenika, a zaposleno je troje djelatnika.

Ove godine je završena izgradnja te je otvorena školska športska dvorana u naselju Donja Motičina, pokraj zgrade osnovne škole i dječjeg vrtića, ukupne površine 600 m².

Dvorana je opremljena svom potrebnom opremom te će djeca moći kvalitetno pohađati nastavu tjelesnog i zdravstvenog odgoja, ali športska dvorana će koristiti i ostalima stanovnicima Općine koji će ondje moći kvalitetno provoditi svoje slobodno vrijeme bilo da će se baviti športskim aktivnostima ili sudjelovati na raznim manifestacijama koje organiziraju udruge sa područja Općine.

Trenutno na području Općine ne postoji objekt u kojem bi se stanovništvu pružala primarna zdravstvena zaštita, ali projektna dokumentacija i lokacija su spremne te se čeka početak građevinskih radova na novoj zdravstvenoj stanici u kojoj će biti smještena ambulanta obiteljske medicine, stomatološka ambulanta i ljekarna.

3.6. Kulturno-povijesna baština

Osnovne karakteristike prostora Općine Donja Motičina u pogledu zaštite kulturne baštine je podjednaka zastupljenost pojedinačno zaštićenih arheoloških lokaliteta i pomoćnih građevina ruralnog graditeljstva. Najvrednija građevina svakako je barokizirana gotička crkva Svih Svetih iz 15. stoljeća u Donjoj Motičini, koja je pojedinačno zaštićena i registrirana kao kulturno dobro. Prema evidenciji Konzervatorskog odjela u Osijeku, na području Općine Donja Motičina nalaze se sljedeća kulturna dobra:

Registrirani spomenici kulturne baštine

Sakralne građevine

- župna crkva Svih Svetih, Donja Motičina – broj registracije 555

Evidentirani spomenici kulturne baštine

Etnološke građevine

- ambar (pomoćna gospodarska građevina), Donja Motičina, M. P. Miškine 12 – evidentirano kulturno dobro - srušeno,

- ambar (pomoćna gospodarska građevina), Donja Motičina, B. Radića 36 – evidentirano kulturno dobro - srušeno.

Spomenici II. svjetskog rata

- partizansko groblje i lokacija bolnice u Seoni – registrirano memorijalno područje, broj registracije 525.

Pojedinačne zgrade spomeničkih obilježja, sakralni spomenici, kultivirani krajolici, memorijalna područja i pripadajuće građevine moraju na stručno prihvatljiv način biti uključeni u budući razvitak Općine Donja Motičina.

Zaštita kulturno-povijesnih vrijednosti podrazumijeva:

- očuvanje i zaštitu kulturnog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora,

- zadržavanje povijesnih trasa i putova (starih cesta, pješačkih staza, šumskih prosjeka, poljskih putova često popraćenih raspelima i pokloncima),

- očuvanje povijesne slike, volumena i gabarita, obrisa naselja, nasljeđenih vrijednosti i krajolika.

3.7. Civilno društvo

Pojam civilnog društva može se definirati kao skup građana koji se dobrovoljno udružuju radi zagovaranja zajedničkih interesa. Kao sinonim pojmu civilnog društva koristi se i izraz građansko društvo. Civilno društvo se sastoji od akcija građana, pojedinačno i zajedno, koje su usmjerene poboljšanju vlastite zajednice i društva. To je područje institucija, organizacija, mreža i pojedinaca koje je smješteno između obitelji, države i tržišta. U organizacije civilnog društva ljudi se dobrovoljno udružuju radi zagovaranja zajedničkih interesa. Civilno društvo predstavlja skup institucija i udruga koje ljude povezuju s Vladom i privatnim sektorom i ono je osnovni preduvjet za nastajanje i održavanje pravne i demokratske države.

Najčešće organizacije civilnog društva su humanitarne organizacije, religijske i ekološke organizacije, organizacije za zaštitu ljudskih prava i dr. Osnovna dva organizacijska oblika civilnog

društva su zaklade i udruge. Zaklada se može definirati kao imovina koja služi ostvarivanju općekorisne ili dobrotvorne svrhe. Mogu se razlikovati prema tome jesu li privatne ili javne, prema namjeni ili načinu financiranja te prema drugim različitim kriterijima.

Organizacija koju uspostavljaju građani kako bi riješili društvene probleme u zajednici ili zbog nekog drugog interesa, naziva se udruga. Udruge su pravne osobe i pripadaju širem pojmu neprofitnih, odnosno nevladinih organizacija.

Dakle, civilno društvo predstavljaju građani aktivno uključeni u svim područjima društvenog djelovanja. Organizacije civilnog društva svojim djelovanjem utječu na promjene u društvu te imaju potencijal u značajnoj mjeri doprinijeti stvaranju pravednijih i efikasnijih društvenih odnosa.

Na dan 04. ožujka 2016. godine, prema podacima iz Registra udruga, na području Općine Donja Motičina aktivno je 7 udruga. Popis udruga nalazi se u tablici koja slijedi

Tablica 14. Popis udruga sa sjedištem na području Općine Donja Motičina

Redni broj	Naziv udruge	Mjesto
1.	Lovačko društvo "Zec"	Donja Motičina
2.	Matica umirovljenika Hrvatske, Općinska udruga umirovljenika	Donja Motičina
3.	Hrvatsko kulturno društvo "Izvor"	Donja Motičina
4.	Udruga žena Seona	Seona
5.	Nogometni klub "Motičina"	Donja Motičina
6.	Nogometni klub "Seona"	Seona
7.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Donja Motičina	Donja Motičina

(Izvor: Registar udruga u Republici Hrvatskoj)

Stanovništvo sa područja Općine Donja Motičina je društveno aktivno, kroz cijelu godinu organizirano je niz kulturnih, športskih i ostalih manifestacija odnosno događanja.

Hrvatsko kulturno društvo "Izvor" Donja Motičina u zimskom periodu organizira obilježavanje blagdana sv. Vinka odnosno manifestaciju pod nazivom "Motičko vince" na kojoj se vrši

ocjenjivanje vina te dodjeljivanje priznanja najboljim vinima. U korizmeno vrijeme, povodom blagdana Uskrsa, organizira se predstavljanje običaja i starih tradicionalnih jela, tzv. Uskršnji stol. HKD Izvor organizira i sudjeluje svojim nastupima na već tradicionalnoj smotri folkloru pod nazivom “Motičino moje drago selo” koja se održava u mjesecu lipnju povodom obilježavanja blagdana Svetog Srca Isusova odnosno Dana Općine Donja Motičina. Tijekom godine se barem jednom organiziraju i izložbe umjetničkih djela lokalnih umjetnika sa područja Općine. U mjesecu prosincu tradicionalno se održava Božićni koncert članova Hrvatskog kulturnog društva Izvor Donja Motičina.

Što se tiče sportskih događanja Nogometni klub Motičina svake godine organizira nogometni turnir na kojem osim nogometnih utakmica, za posjetitelje i sve zainteresirane, budu organizirane i ostale sportske aktivnosti kao što je igranje odbojke, boćanje i slično. Savjet mladih Općine Donja Motičina sada već tradicionalno povodom obilježavanja Dana općine organizira biciklijadu čija ruta prolazi nizinskim i brežuljkastim predjelima Općine odnosno prolazi svim naseljima koja su u sastavu Općine Donja Motičina. Udruga žena Seona također obogaćuje društveni život Općine kroz organizaciju natjecanja u disciplinama starih športova te održavanjem običaja kroz pokladno vrijeme odnosno izbora najljepše maske. Poput ostalih udruga sa područja Općine i Dobrovoljno vatrogasno društvo Donja Motičina sudjeluje u obilježavanju Dana Općine putem organizacije i sudjelovanja na fišijadi Dobrovoljnih vatrogasnih društava sa šireg lokalnog područja.

3.8. Gospodarstvo

3.8.1. Opća gospodarska situacija u uvjetima globalne gospodarske krize

Stanje je gospodarstva na području Republike Hrvatske, Osječko-baranjske županije, pa samim time i na području Općine Donja Motičina, u ovome trenutku teško. Pored negativnih utjecaja globalne ekonomske krize, gospodarstvo je Osječko-baranjske županije i ranije bilo u nezavidnom položaju, ne samo zbog dominantne uloge radno-intenzivne proizvodnje u gospodarskoj strukturi, već i zbog izostanka ulaganja u nove tehnologije, izravnih ratnih šteta koje su dovele do onesposobljavanja gospodarskih kapaciteta, gubitka tržišta, odljeva radne snage, odlaska kapitala i ostalih čimbenika koje sa sobom nosi tzv. tranzicijski proces.

Analizirajući županijske pokazatelje, porast nezaposlenosti varira od 10% do 35%, pri čemu Osječko-baranjska županija sa stopom nezaposlenosti iznad 20% zauzima deseto mjesto u Republici Hrvatskoj. Poremećaj na tržištu rada mjeren indikatorom broja nezaposlenih i potražnje za radnicima po županijama nije u korelaciji sa stopom nezaposlenosti, a Osječko-baranjska županija prema ovim pokazateljima zauzima četvrto mjesto u Republici Hrvatskoj.

Gospodarske grane na koje je globalna kriza najviše utjecala su prerađivačka industrija, trgovina, turizam i građevinski sektor, te su u tom smislu najviše pogođene one županije gdje ti sektori dominiraju, a među njima je i Osječko-baranjska županija. Utjecaj globalne krize iz 2008. i 2009. godine odrazio se na gospodarstvo Osječko-baranjske županije u sljedećim pokazateljima: došlo je do smanjenja ukupnih prihoda poduzeća na području Županije, do pada izvoza, povećanja broja nelikvidnih poduzeća, povećanja nepodmirenih obveza i povećanja stope nezaposlenosti.

Kako na području cijele Republike Hrvatske, tako i na području Općine Donja Motičina postoji velika potreba za gospodarskim rastom u svrhu stvaranja novih radnih mjesta, a posebice u svrhu otvaranja mogućnosti za zapošljavanje mladih ljudi. Postojeća tradicija, prirodni i ljudski resursi, osnova su na kojoj se može i mora graditi. U nastavku se detaljnije opisuje stanje, mogućnosti i planovi u različitim sektorima gospodarstva Općine Donja Motičina.

3.8.2. Gospodarska struktura Općine Donja Motičina

Budući da je Općina Donja Motičina jedna od manjih općina u Osječko-baranjskoj županiji i nalazi se u društvu općina sa manjim brojem stanovnika nerealno je očekivati velik broj poslovnih subjekata odnosno obrta na području Općine koji će zapošljavati veliki broj ljudi. Osim malog broja ljudi koji su pokrenuli vlastita poduzeća odnosno obrte te tako zaposlili sami sebe, na području Općine Donja Motičina trenutno je zaposlen vrlo mali broj ljudi.

Prema Registru poslovnih subjekata, na području je Općine Donja Motičina trenutno registrirano 5 poslovnih subjekata.

Tablica 15. Struktura gospodarskih djelatnosti poduzeća na području Općine Donja Motičina

Redni broj	Gospodarska djelatnost	Broj poslovnih subjekata
1.	Nespecijalizirana trgovina na veliko	1
2.	Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	1
3.	Ostala trgovina na malo novom robom u nespecijaliziranim trgovinama	1
4.	Fotografske djelatnosti	1
5.	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića	1
	Ukupan broj poslovnih subjekata	5

(Izvor: Registar poslovnih subjekata)

Prema podacima Obrtnog registra na području je Općine Donja Motičina trenutno registrirano 15 obrta, a na području Osječko-baranjske županije ukupno 3.921 obrta, što je udio od tek 0,38%. Najviše obrta na području Općine registrirano je u djelatnosti cestovnog prijevoza robe (26% udjela u ukupnom broju registriranih obrta) te u djelatnosti pripreme i usluživanja pića (20%).

Tablica 16. Struktura gospodarskih djelatnosti obrta na području Općine Donja Motičina

Redni broj	Gospodarska djelatnost	Broj subjekata
1.	Cestovni prijevoz robe	4
2.	Djelatnost pripreme i usluživanja pića	3
3.	Održavanje i popravak motornih vozila	2
4.	Frizerski saloni	1
5.	Sječa drva	1
6.	Elektroinstalacijski radovi	1
7.	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama	1
8.	Soboslikarski i staklarski radovi	1
9.	Uzgoj ostalih višegodišnjih usjeva	1
	Ukupan broj obrta	15

(Izvor: Obrtni registar)

Izgradnjom poslovne zone te završetkom gospodarske krize očekuje se otvaranje novih poduzeća na prostoru Općine što će doprinijeti smanjenju nezaposlenosti te podizanju životnog standarda

stanovništva. Osim pokretanja poslovanja u poslovnoj zoni, stanovništvu Donje Motičine pružaju se zahvaljujući njihovom geografskom položaju, mogućnosti pokretanja poslovanja i u drugim sektorima kao što su na primjer poljoprivreda ili turizam.

Na području Općine Donja Motičina registrirano je ukupno 61 obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, što je udio od 0,45 % od ukupnog broja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava na području Osječko-baranjske županije. Obiteljska poljoprivredna gospodarstva obrađuju ukupno 803,8 ha poljoprivrednog zemljišta što čini 15,76 % površine Općine. U ukupnim poljoprivrednim površinama najzastupljenije su površine pod oranicama odnosno površine na kojima se uzgajaju žitarice i uljarice (721,04 ha), zatim slijede površine pod livadama (50,66 ha), voćnjaci (14,78 ha) i vinogradi (10,68 ha). Na oraničnim površinama najzastupljenije kulture su već tradicionalno kukuruz i pšenica. Pregled strukture sjetve obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava po kulturama dan je u sljedećoj tablici.

Tablica 18. Prikaz poljoprivrednog zemljišta prema vrsti uporabe na području Općine Donja Motičina

Vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta	Površina (u ha)
Oranica	721,04
Livada	50,66
Pašnjak	5,7
Vinograd	10,68
Voćne vrste	14,78
Miješani trajni nasad	0,68
Ostalo	0,29
UKUPNO	803,83

(Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju)

3.8.3. Turizam i ruralni razvoj

Područje Općine Donja Motičina dio je turističkog prostora Osječko-baranjske županije, odnosno dio kontinentalnog turističkog prostora Republike Hrvatske. Dosadašnji razvoj turizma nije ostvario značajniji razvoj na području današnje Općine Donja Motičina, budući da je u neposrednoj

blizini turističkog područja značajnijih potencijala i duge tradicije (Grad Našice), a u čijem sastavu je do osnivanja općine bilo i područje sadašnje Općine Donja Motičina. To je ujedno i jedan od razloga nedovoljne razvijenosti turizma jer je područje današnje Općine Donja Motičina na neki način ostajalo u sjeni razvijenijih turističkih područja u neposrednoj okolici (gradovi Našice, Orahovica i Donji Miholjac). U međuvremenu je i zbog ratnih okolnosti došlo do prekida turističkih aktivnosti i razvoja turizma općenito, a kasnije su se dogodile i određene promjene turističke potražnje, izbora i vrednovanja turističkih destinacija koje su također uzrokovale sporiji razvoj turizma na području Općine.

U Općini Donja Motičina postoje dobri preduvjeti za razvoj seoskog turizma. Sadržaji ruralnog turizma, kao što je etnoimanje odnosno ribnjaci obitelji Peršić u naselju Donja Motičina ili ruralna vila u Seoni, su u začecima na području Općine te postoji velik potencijal za njihov daljnji razvoj i plasman na tržište.

Planirane su aktivnosti izgradnje infrastrukture Općine koje će potencijalno doprinijeti razvoju turizma, kao što je izgradnja akumulacijskih jezera u naseljima Seona i Gornja Motičina koja će se moći staviti u funkciju športskog odnosno seoskog turizma. U planu je i izgradnja biciklističke staze od Grada Našica do Općine Donja Motičina koja će također u značajnoj mjeri doprinijeti razvoju turizma na području Općine.

Na području Općine postoji i malo skijalište u kojem također leži potencijal za razvoj turizma. Skijalište je vrlo aktualno i posjećeno u zimskom dijelu godine odnosno kada padne snijeg te se može skijati i sanjkati. Posjetioci skijališta su uglavnom stanovnici šireg lokalnog područja koji si ne mogu priuštiti odlazak na udaljenija skijališta. Skijalište nije komercijalizirano i od njega Općina ne ostvaruje nikakve prihode. Veća komercijalizacija skijališta i razvoj smještajnih kapaciteta u okviru seoskog turizma pridonijeli bi razvoju sportsko-rekreativnog odnosno ruralnog turizma na području Općine Donja Motičina.

Na području Općine postoji i potencijal za razvoj ribolovnog i lovnog turizma. Osim lovišta lovačkih društava sa područja Općine Donja Motičina i Grada Našica na području Općine postoji i privatno lovište. Šumoviti brežuljkasti predjeli sa bogatim fondom divljači pružaju mogućnosti za razvoj jedne grane turizma koja bi također doprinosila cjelokupnom razvoju, ali i prihodima Općine.

Stanovnici Općine su zainteresirani za takav oblik turizma te svoje objekte žele staviti u funkciju ruralnog turizma, a putem EU ili nacionalnih fondova pružaju se i mogućnosti opremanja već postojećih objekata odnosno sadržaja ili izgradnje novih turističkih destinacija odnosno kapaciteta. Potencijal postoji te bi šteta bilo ne iskoristiti ga.

3.9. Institucionalni okvir za upravljanje razvojem Općine Donja Motičina

Predstavnička tijela na razini jedinica lokalne samouprave su Općinsko vijeće i Gradsko vijeće, a na razini područne (regionalne) samouprave Županijska skupština. Članovi predstavničkih tijela biraju se na četiri godine. Broj članova predstavničkih tijela određen je statutom jedinica lokalne i područne (regionalne), samouprave – taj broj treba biti neparan i unutar okvira propisanog ZLP(R)S-om, ovisno o broju stanovnika lokalnih i područnih jedinica.

Unutar zakonski propisanog djelokruga, predstavničko tijelo donosi statut jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te odluke i druge opće akte koji se odnose na djelokrug lokalne samouprave, bira i razrješuje članove radnih skupina predstavničkog tijela te druga tijela određena zakonskim, podzakonskim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug svojih upravnih tijela, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih aktivnosti od lokalnog interesa. Konačno, lokalno predstavničko tijelo može obavljati i druge poslove, koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u njegov djelokrug.

Izvršnu funkciju u lokalnoj samoupravi obavljaju općinski načelnici u općinama, gradonačelnici u gradovima te župani u županijama. Oni predstavljaju svoje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, i odgovorni su tijelima središnje državne uprave kad je riječ o izvršavanju delegiranih zadataka državne uprave. Oni također imaju pravo obustave nezakonitih općih akata koje donesu predstavnička tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, te obavljaju druge zadatke propisane zakonom ili statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Općinski načelnici, gradonačelnici i župani obavljaju izvršne poslove koji uključuju pripremu prijedloga općih akata, provedbu općih akata predstavničkih tijela, upravljanje i nadzor nad

upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pri izvršavanju zadataka, upravljanje i raspolaganje nekretninama i imovinom lokalne i područne (regionalne) samouprave, upravljanje prihodima i rashodima, odlučivanje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave pod uvjetima određenima ZLPRS-om, te obavljaju druge poslove predviđene statutom općine, grada ili županije.

Lokalna samouprava Općine Donja Motičina sastavljena je od načelnika koji obavlja izvršnu funkciju sa svojim zamjenikom. Predstavničko tijelo čini Općinsko vijeće koje broji ukupno 11 članova i obavlja sve poslove definirane nadležnim zakonom.

Općina Donja Motičina upravlja razvojem Općine kroz jedinstveni upravni odjel Općine Donja Motičina, ustanove u vlasništvu jedinice lokalne samouprave. Navedene institucije raspolažu odgovarajućim stručnim kadrovima i resursima iz područja koje čini njihov predmet djelatnosti, a u nedostatku vlastitih resursa koriste se usluge vanjskih suradnika.

Jedinstveni upravni odjel Općine Donja Motičina – jedinica lokalne samouprave s manje od 3.000 stanovnika za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave osnivaju jedinstveni upravni odjel. Jedinstveni upravni odjel u skladu s čl. 19 Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13) obavlja sljedeće djelatnosti:

- Uređenje naselja i stanovanje,
- Prostorno i urbanističko planiranje,
- Komunalno gospodarstvo,
- Briga od djeci
- Socijalna skrb
- Primarna zdravstvena zaštita
- Kultura, tjelesna kultura i šport
- Zaštita potrošača
- Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša
- Protupožarna i civilna zaštita
- Promet na svom području

- te ostale poslove sukladno Zakonom.

Upravnim tijelom upravlja pročelnik kojeg na temelju javnog natječaja imenuje općinski načelnik. Jedinstveni upravni odjel Općine Donja Motičina zapošljava ukupno troje djelatnika.

Ostale institucije i trgovačka društva koje potpomažu razvoj Općine Donja Motičina:

„Našički vodovod d.o.o.“ – „Našički vodovod d.o.o.“ obavlja djelatnost odvodnje za područje aglomeracije Našice koja obuhvaća područje Grada Našica te djelatnost vodoopskrbe za vodoopskrbno područje Našice koje osim područja Grada Našica obuhvaća i područje općina Donja Motičina, Feričanci, Podgorač i Đurđenovac. Općina Donja Motičina jedan je od suvlasnika tvrtke „Našički vodovod d.o.o.“.

Udruženje obrtnika Našice – Udruženje djeluje pod Obrtničkom komorom Osječko-baranjske županije koja je pak članica Hrvatske obrtničke komore. Djelokrug Udruženja obrtnika Našice u okvirima je zadataka Hrvatske obrtničke komore koji obuhvaćaju sljedeće: promicanje obrta i obrtništva, zastupanje interesa obrtnika pred državnim tijelima u oblikovanju gospodarskog sustava, djelovanje obrtnika, vođenje knjige obrtnika, vođenje evidencije ugovora o nauku, pružanje pomoći obrtnicima prilikom osnutka i poslovanja obrta, obavljanje drugih zadataka određenih zakonom i statutom Hrvatske obrtničke komore.

Radio Našice – „Radio Našice d.o.o.“ za proizvodnju i emitiranje radijskog programa obavlja radio i televizijsku djelatnost te izdavačku djelatnost kao i djelatnost objekata za kulturne priredbe te svojim radom pokriva i područje Općine Donja Motičina te redovito obavlja djelatnost informiranja o događajima i obavijestima s područja Općine.

Osim navedenih institucija koje su osnivačkim udjelom izravno povezane s Općinom Donja Motičina, u redovitom se djelovanju i procesu realizacije razvojnih projekata Općina koristi i uslugama vanjskih suradnika, odnosno „Našičke razvojne agencije NARA d.o.o.“ i „Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje“, kao i ostalih vanjskih konzultanata.

3.10. Međunarodna suradnja

Brojni pokušaji ostvarivanja, ali i realizacije međunarodnih suradnji susjednih zemalja i Republike Hrvatske karakterizirali su pretpristupno razdoblje ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, u cilju jačanja ekonomske i socijalne kohezije. Realizacijom zajedničkih projekata i njihovim sufinanciranjem kroz predpristupne fondove Europske unije nastojale su se smanjiti razvojne razlike susjednih zemalja unutar Europske unije i onih koje tek trebaju postati članice.

Općina Donja Motičina smještena je unutar Osječko-baranjske županije koja graniči sa nekoliko zemalja sa kojima se može ostvariti uspješna prekogranična suradnja u okviru Komponente II EU-instrumenta predpristupne pomoći IPA namijenjene razvoju prekogranične suradnje sa zemljama kandidatima za ulazak u članstvo Europske unije te sa zemljama članicama EU.

Suradnja između dvije zemlje može se ostvariti kroz sljedeće razvojne sektore:

- promicanje obrtništva i malog i srednjeg poduzetništva
- privlačenje izravnih stranih investicija
- socijalna kohezija u području inovacija, kulturi i sportu
- tehnička pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata i programa

Razvojem zajedničkih projekata i programa u definiranim sektorima nastoji se ostvariti zajednički cilj svih strana, a to je razvoj lokalne zajednice kroz razvoj gospodarstva, kulture i civilnog društva.

IV. SWOT ANALIZA

SWOT analiza predstavlja analitičku metodu koja kroz četiri ključna čimbenika nastoji prikazati snage, slabosti, prijetnje i opasnosti koje su važne za razvoj ključnih društvenih, odnosno gospodarskih elemenata jedinice lokalne samouprave te čini jedan od osnovnih alata koji se koristi u postupku određivanja vlastitog položaja u odnosu na svoje konkurentske sposobnosti, kao i u odnosu na okolinu u kojoj djeluju.

Snage podrazumijevaju vlastite prirodne, gospodarske, tehničke i operativne resurse koji čine temelje daljnjeg društvenog i gospodarskog razvoja, a koje je potrebno dalje jačati i razvijati.

Slabosti predstavljaju vlastite ograničavajuće čimbenike i nedostatke koji usporavaju gospodarski rast te ih je potrebno otkloniti, odnosno umanjiti da bi se smanjio i eventualno eliminirao njihov negativni utjecaj na gospodarski rast.

Prijetnje podrazumijevaju ograničavajuće vanjske čimbenike koji mogu ograničiti gospodarski i društveni razvoj, a koji su izvan domene utjecaja jedinice lokalne samouprave. Obzirom da dolaze izvana, nemoguće ih je eliminirati, ali ih je potrebno izbjegavati, odnosno neutralizirati njihov utjecaj koliko god je to moguće.

Prilike podrazumijevaju pozitivne vanjske čimbenike (resursi, financijske mogućnosti i dr.) koje bi jedinica lokalne samouprave mogla iskoristiti u svrhu vlastitog rasta i razvoja.

Nalaz SWOT analize temelj je za postavljanje dugoročnih strateških ciljeva, razvojnih prioriteta i provedbenih mjera.

U procesu izrade SWOT analize promatrat će se pet ključnih čimbenika ukupnog društvenog i gospodarskog razvoja lokalnog područja:

1. Geoprometni položaj i prirodni resursi
2. Ljudski resursi
3. Poljoprivreda
4. Gospodarstvo i konkurentnost
5. Infrastruktura i civilno društvo

SNAGE	SLABOSTI
<p><u>Geoprometni položaj i prirodni resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - položaj na važnoj državnoj cesti D2 (podravska magistrala) koja povezuje Slavoniju sa zapadnim dijelom Hrvatske - bogatstvo i očuvanost prirodnih resursa - bogatstvo i kvaliteta šuma - nalazište tehničkog građevinskog kamena “Crna glava” - vode – izvori čiste brdske vode - krajobrazna i biološka raznolikost <p><u>Ljudski resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -postojanje predškolskog odgoja (Dječji vrtić Zvončić) - područne škole u Seoni i Donjoj Motičini - visoka kompetentnost radne snage u gospodarskim granama karakterističnim za područje Općine <p><u>Poljoprivreda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poljoprivredno zemljište: površina, nezagađenost, pogodnost za uzgoj tradicionalnih kultura te voćarstvo - povoljni klimatski uvjeti <p><u>Gospodarstvo i konkurentnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poduzetnička zona u pripremi - otvorenost lokalne uprave u procesu privlačenja stranih investicija - suradnja sa organizacijama koje imaju iskustvo u pripremi i provedbi EU projekata <p><u>Infrastruktura i civilno društvo</u></p>	<p><u>Geoprometni položaj i prirodni resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - prirodni resursi i geoprometni položaj nedovoljno iskorišteni u pogledu sveukupnog razvoja - neiskorištenost potencijala biomase - usitnjenost i zapuštenost poljoprivrednog zemljišta - neriješena imovinsko-pravna pitanja <p><u>Ljudski resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - depopulacijski trend - iseljavanje - nedostatak tehnološke infrastrukture - nedovoljno ulaganje u I & R - visoka stopa nezaposlenosti - ispodprosječna razina obrazovanja u odnosu na županijski i državni prosjek (samo 6,7 % visokoobrazovanih) - lokalna samouprava ne raspolaže educiranim kadrovima kako bi bolje koristili mogućnosti koje se pružaju otvaranjem EU fondova - trend rasta nezaposlenosti i velik broj dugotrajno nezaposlenih <p><u>Poljoprivreda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta - nedovoljno korištenje suvremenih tehnologija - slabo korištenje marketinških alata - slabljenje ekonomske snage malih i srednjih proizvođača - otpor promjenama u procesu proizvodnje (ekološka, integrirana, uzgoj novih kultura) <p><u>Gospodarstvo i konkurentnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - slabljenje sektora malog i srednjeg poduzetništva uslijed opće nepovoljne gospodarske situacije

<ul style="list-style-type: none"> - dobra prometna povezanost sa susjednim gradovima i općinama - dostatna opskrbljenost svih naselja električnom energijom - web stranica općine - gotovo sva naselja općine opremljena vodovodnom mrežom (osim Gornje Motičine) - sva naselja općine povezana telekomunikacijskom mrežom te postoje bazne stanice pokretnih telekomunikacijskih mreža - općina ima svoj poštanski ured - u naselju Donja Motičina djeluje dječji vrtić "Zvončić" kapaciteta tridesetak djece - područne škole do 4. razreda u naseljima Seona i Donja Motičina - Dobrovoljno vatrogasno društvo - članovi udruga aktivno su uključeni u pripremu i realizaciju razvojnih programa - školsko-športska dvorana - ambulante obiteljske medicine u izgradnji 	<ul style="list-style-type: none"> - nedovoljna svijest o važnosti inovacija i ulaganja u ljudske potencijale - nedovoljno ulaganje u marketing - poslovna zona "Topolinka" nije u potpunosti završena i stavljena u funkciju - turizam na niskom stupnju razvoja - izostanak poduzetničke potporne infrastrukture (pouzetnički centar, poduzetnički inkubator i sl.) - nerazvijen sustav poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva <p><u>Infrastruktura i civilno društvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - naselje Gornja Motičina nije spojeno na javnu vodovodnu mrežu - nedovoljno razvijen sustav zbrinjavanja otpada - nerazvijen sustav odvodnje otpadnih voda tj. kanalizacijska mreža - organizacije civilnog društva nemaju educirane kadrove za prijave na natječaje iz EU fondova - neadekvatan i nedostatan prostor za obavljanje kulturnih, obrazovnih i športskih sadržaja
<i>PRILIKE</i>	<i>PRIJETNJE</i>
<p><u>Geoprometni položaj i prirodni resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - fondovi EU namijenjeni razvoju poljoprivrede, šumarstva i energetike odnosno proizvodnji energije iz alternativnih izvora energije - poljoprivredno zemljište u pojedinim dijelovima JLS pogodno za razvoj slabije zastupljenih grana poljoprivrede (voćarstvo, povrtlarstvo) - programi EU namijenjeni razvoju infrastrukture - potencijal za razvoj seoskog turizma - potencijal za razvoj ekološke proizvodnje - nacionalni i EU poticaji namijenjeni razvoju kontinentalnog turizma, ekološke i integrirane poljoprivredne proizvodnje - investiranje u održivo korištenje vodnih resursa: gradnja dviju akumulacija (potok Vrela u Seoni i potok Kerekuš u Gornjoj Motičini) 	<p><u>Geoprometni položaj i prirodni resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zagađenje okoliša uslijed ljudskih djelatnosti i zahvata - zagađenje okoliša zbog intenziviranja prometa - nekontrolirana sječa šuma - klimatske promjene - centralizirano upravljanje prirodnim resursima - sporost u rješavanju određenih imovinsko-pravnih odnosa <p><u>Ljudski resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - depopulacija i starenje stanovništva - odljev mozgova - pad nataliteta - neprilagođenost obrazovnog sustava/programa aktualnom gospodarskom stanju i trendovima

<p>- kanalska mreža</p> <p><u>Ljudski resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj programa cjeloživotnog učenja kroz povezivanje s potrebama tržišta rada - povećanje kompetencija radno sposobnog stanovništva - povećanje motiviranosti stanovništva za promjenama - razvoj programa stipendiranja za deficitarna zanimanja - intenzivnije sudjelovanje u programima pomoći EU - potpore programima uključivanja civilnog sektora i građana u odlučivanje o ukupnom razvoju područja - otvorenost lokalne samouprave za suradnju sa potencijalnim ulagačima <p><u>Poljoprivreda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - potencijal za proizvodnju konvencionalne i ekološke hrane - EU financiranje kroz mjere ruralnog razvoja - nakon izgradnje akumulacija stvoriti će se uvjeti za navodnjavanje <p><u>Gospodarstvo i konkurentnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - razvoj industrije - razvoj seoskog i rekreacijskog turizma - daljnja ulaganja u poduzetničku infrastrukturu (poduzetnička zona, poduzetnički centar, poduzetnički inkubator) - razvoj proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (sunce, biomasa i sl.) - izvozna orijentacija gospodarskih subjekata - financiranje iz fondova EU - razvoj "društvenog poduzetništva" kroz korištenje fondova 	<ul style="list-style-type: none"> - gubitak kompetencija neangažirane radne snage - nedovoljne poticajne mjere populacijske politike <p><u>Poljoprivreda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - izostanak strateškog promišljanja u prvođenju poljoprivredne politike - neuređeno nacionalno tržište - neprimjeren sustav poticaja (velika kašnjenja u isplata, ovisnost poljoprivrednika o poticajima) - klimatske promjene (sve učestalije suše i poplave) - izostanak strateških dokumenata i politika razvoja poljoprivrede na nacionalnom nivou - gubitak interesa za poslove u poljoprivredi - nekompetentnost za prijavu na EU natječe namijenjene razvoju poljoprivrede - globalizacija – rast uvoza jeftinije hrane upitne kvalitete - nadmoć velikih (ekonomski interesi više se štite od socijalnih, tradicije i ekologija u procesu poljoprivredne proizvodnje) <p><u>Gospodarstvo i konkurentnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - povoljniji položaj i bolji uvjeti za privlačenje investitora u industrijskim zonama susjednih gradova i općina - visoka zaduženost i insolventnost gospodarstva - destimulativna fiskalna politika - izostanaka strateškog planiranja i razvoja gospodarstva u cjelini - rast cijena energenata - visoka razina uvoza - dominacija monopola odnosno krupnog kapitala na tržištu prodaje i nabave - neusklađenost preradbenih i proizvodnih kapaciteta sa standardima EU - konkurencija zemalja područja istočne Europe u privlačenju stranih investicija - odlazak mlade stručne radne snage
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - jačanje tradicijskih, lokacijski zavisnih gospodarskih djelatnosti - valorizacija i promocija turističkih potencijala - ulaganje u I & R - proaktivan pristup stranim investicijama - prerada postojećih sirovina (eksploatacija kamena) - zapošljavanje lokalnog stanovništva - razvoj kućne radinosti, tradicionalnih i umjetničkih obrta <p><u>Infrastruktura i civilno društvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poticajna sredstva iz strukturnih fondova EU namijenjena razvoju infrastrukture - unapređenje kvalitete zdravstvenih i usluga socijalnog karaktera – gradnja nove zdravstvene stanice - jačanje aktivnosti udruga u području javnog interesa - razvijena infrastruktura za razvoj poduzetništva 	<p><u>Infrastruktura i civilno društvo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - visoka ulaganja u nadogradnju i održavanje postojeće infrastrukture - prirodne nepogode - problem osiguranja "predfinanciranja" projektnih prijedloga čiji su nositelji organizacije civilnog društva - spora i neučinkovita administracija na lokalnoj i nacionalnoj razini
---	--

4.1. Nalaz SWOT analize

SWOT analizom po definiranim sektorima pokušale su se odrediti snage i slabosti, odnosno prilike i prijetnje koje dolaze iz okruženja, za Općinu Donja Motičina kako bi se postavili temelji za oblikovanje vizije razvoja Općine u budućem razdoblju, kao i temeljnih strateških ciljeva koji su postavljeni kao odredišna točka u procesu izrade Razvojne strategije Općine Donja Motičina.

SWOT analiza učinjena je po sljedećim sektorima:

1. Geoprometni položaj i prirodni resursi
2. Ljudski resursi
3. Poljoprivreda
4. Gospodarstvo i konkurentnost
5. Infrastruktura i civilno društvo

Analiza geoprometnog položaja i prirodnih resursa pokazala je kako vlastite snage Općine Donja Motičina čine očuvani i bogati prirodni resursi poput poljoprivrednog zemljišta, vode, šumske osnove kao i povoljan geoprometni položaj, dok je osnovna slabost usitnjenost i zapuštenost postojećeg poljoprivrednog zemljišta kao i neriješeni imovinsko-pravni odnosi te slabo korištenje postojećeg potencijala biomase. Potencijal razvoja leži u mogućnostima razvoja pojedinih grana poljoprivredne proizvodnje (voćarstvo, povrtlarstvo), razvoju eko proizvodnje i seoskog turizma, gradnji akumulacija koje pridonose navodnjavanju, turizmu i rekreaciji, kao i korištenju fondova Europske unije u svrhu prethodno navedenih razvojnih grana. Prijetnje koje se pojavljuju u ovom sektoru odnose se na negativni utjecaj klimatskih promjena, ali i na neodgovarajuću zakonsku regulativu glede upravljanja poljoprivrednim zemljištem.

Snaga ljudskih potencijala leži u stručnosti radne snage i usklađenosti iste sa strukturom gospodarske djelatnosti zastupljene na području jedinica lokalne samouprave, dok je slabost trend raseljavanja obrazovane radne snage i starost stanovništva što predstavlja i buduće prijetnje te visoka stopa nezaposlenosti uzrokovana izrazitom gospodarskom recesijom. Prilike se na ovom području očituju u poticanju stanovništva na samozapošljavanje i pružanje određenih programa cjeloživotnog učenja radi razvoja novih kompetencija i sposobnosti.

Snaga poljoprivrede leži u poljoprivrednom zemljištu, znanju i iskustvu u obavljanju poljoprivredne proizvodnje te povoljnim klimatskim uvjetima za obavljanje poljoprivredne proizvodnje. Slabosti se u ovom sektoru očituju kroz rascjepkanost zemljišta, neadekvatnu tehnološku opremljenost koja bi omogućila jačanje konkurentnosti malih proizvođača, otpor kod malih proizvođača u prihvaćanju promjena u procesu proizvodnje kao i slabo korištenje marketinške strategije u poslovanju. Prilike koje bi se mogle iskoristiti očituju se u uvođenju novih oblika proizvodnje (ekološki uzgoj), brandiranje autohtonih proizvoda, udruživanje u klastere radi jačanja tržišnog položaja, dok bi se postojanje određenih prijetnji iz okoline, poput izostanka sustava poticaja na nacionalnoj razini, stihijska proizvodnja bez dugoročnih planova proizvodnje i prodaje, kao i nadmoć velikih proizvođača zbog bolje tehnologije i učinkovitosti proizvodnje trebala neutralizirati.

Sektor gospodarstva i konkurentnosti svoju snagu vidi u sklonosti stanovništva na ulazak u svijet poduzetništva dok je slabost izražena kroz sve slabiju zastupljenost proizvodnog poduzetništva i slab priljev investicija, nizak udio prerade poljoprivrednih proizvoda i nedostatak inicijative usmjerene ka brandiranju proizvoda marketinškim naporima i stvaranje dodane vrijednosti u sektoru poljoprivredne proizvodnje. Izostanak poduzetničke zone, ali i poduzetničke potporne infrastrukture (poduzetnički centri, inkubator) također je slabost dok ulaganje u osnivanje istih predstavlja priliku za razvoj poduzetničke klime i jačanje sektora malog i srednjeg poduzetništva.

Dobra prometna povezanost sa svim susjednim gradovima i općinama te opremljenost Općine Donja Motičina električnom, telekomunikacijskom i vodovodnom mrežom, a u sljedećem razdoblju nastavak razvitka infrastrukture na cijelom području Općine trebala bi privući investitore u budućem razdoblju te ih potaknuti na ulaganja na području Općine Donja Motičina. Neizgrađen kanalizacijski sustav, neriješen sustav gospodarenja otpadom te usporen postupak rješavanja pitanja reciklažnog dvorišta predstavljaju slabost Općine u ovom strateškom području. Prilika je u strukturnim fondovima Europske unije namijenjenima infrastrukturnom razvoju koji će osigurati financijska sredstva za izgradnju, a kojima će se eliminirati prijetnje iz okruženja koje se odnose na neriješen sustav odvodnje otpadnih voda kao i onečišćenje okoliša.

Snaga civilnog društva leži u članovima aktivnih udruga raznih sektora djelovanja koji pripremaju i provode različite događaje, manifestacije i projekte. Iskorištenost postojećih prirodnih potencijala u svrhu razvoja ruralnog turizma, kao i općenito slaba uključenost civilnog društva u razvoj turizma uz nemogućnost samofinanciranja razvojnih projekata od strane udruga nije na zadovoljavajućoj razini. Prilike za civilno društvo leže u seminarima i tečajima namijenjenima edukaciji za pripremu projektnih prijedloga koji će se sufinancirati iz fondova Europske unije pri čemu stopa financiranja ide i do 100 %. Osnovna je prijetnja iskorištenju prilika u stvari problem „predfinanciranja“ koje je potrebno osigurati, što je predstavljalo ograničavajući faktor prilikom povlačenja sredstava iz međunarodnih fondova.

V. VIZIJA RAZVOJA I STRATEŠKI CILJEVI OPĆINE DONJA MOTIČINA

5.1. Vizija

Vizija podrazumijeva poželjnu sliku budućnosti koja se može ostvariti uspješnom strategijom. Postavljanjem vizije oblikuju se smjernice za daljnji razvoj te se iz nje oblikuju strateški ciljevi.

Općina Donja Motičina, mala jedinica lokalne samouprave ugodnih uvjeta za lokalno stanovništvo kao prepoznatljivo agroturističko odredište čiji razvoj se temelji na sinergiji kontinentalnog turizma, poljoprivrede te malog i srednjeg poduzetništva zasnovanih na načelima održivog razvoja.

5.2. Strateški ciljevi

Strateški ciljevi predstavljaju ciljeve najviše razine, postavljaju se za duža vremenska razdoblja, a definiraju se kao buduća željena stanja koja se trebaju ostvariti uz racionalnu uporabu resursa. Njima se utvrđuje pravac kretanja, definira okvir za poduzimanje strateških aktivnosti i definiraju mjere strateške uspješnosti.

Postavljanje ciljeva je proces kojim određujemo glavna područja rezultata rada koja se mogu kontrolirati i mogu biti vremenski određena.

Postavljanje strateških ciljeva možemo promatrati i kao svojevrsan politički proces koji uključuje čitav niz (često iscrpljujućih) usklađivanja, pregovora i trgovanja ustupcima između ključnih *stakeholdera*, kao i između važnih menadžmentskih skupina u poduzeću.

Strateški ciljevi:

1. Unapređenje kvalitete života, infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i resursima
2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva

3. Jačanje ljudskih potencijala i podizanje životnih standarda

4. Razvoj ruralnog turizma i očuvanje kulturne i prirodne baštine

Održivi razvoj, energetska učinkovitost i infrastrukturna razvijenost temelji su ukupnog gospodarskog razvoja koji uključuje razvijenu prometnu, komunalnu, društvenu i poduzetničku infrastrukturu i zaštitu okoliša temeljenu na principima održivog razvoja. Prometna povezanost naselja unutar jedinica lokalne samouprave te cestovna povezanost jedinice lokalne samouprave s nacionalnim i međunarodnim prometnicama također su jedan od preduvjeta općeg gospodarskog razvoja. Visok stupanj zaštite okoliša, sustav zbrinjavanja otpada i uvođenje reciklažnih dvorišta, uz adekvatnu primjenu mjera energetske učinkovitosti u privatnom i javnom sektoru, osnovne su odrednice održivog razvoja.

Općina Donja Motičina zahvaljujući svom položaju i klimatskoj osnovi ima dobre razvojne osnove namijenjena daljnjem napretku i razvoju poljoprivredne proizvodnje, posebice sektoru voćarstva. S obzirom na bajkoviti krajolik kojeg odlikuju brežuljci, šume i ribnjaci razvoj ruralnog turizma također ima dobru razvojnu perspektivu. Daljnji gospodarski razvoj jedinice lokalne samouprave usmjeravati će se u pravcu razvoja drvne industrije, eksploatacije građevnog kamena te tradicijskih obrta. Konkurentnost gospodarskih djelatnosti na području Općine nastojati će se dodatno pojačati ulaganjem u razvoj novih znanja i tehnologija.

Obrazovanje, razvoj ljudskih potencijala i kvalitetno zadovoljavanje javnih potreba građana u funkciji rasta životnog standarda lokalne zajednice pružit će mogućnost razvoja gospodarstva temeljenog na znanju, odnosno mladim obrazovanim stručnjacima koji će imati razloga ostati živjeti upravo na području Općine Donja Motičina. Obrazovanje i zadržavanje obrazovanih kadrova na području Općine osigurati će se putem sustava stipendiranja za zanimanja deficitarna na tržištu rada te kroz osiguranje primjene koncepta „life-long learning“, odnosno kontinuiranog cjeloživotnog učenja i usavršavanja u sektoru u kojem su pronašli zaposlenje. Razvoj civilnog društva osigurati će se podupiranjem rada udruga i stvaranjem pretpostavki za realizaciju njihovih razvojnih projekata i programa.

Temelj za razvoj ruralnog turizma postavljen je prirodnim bogatstvima i strukturom poljoprivredne odnosno gospodarske djelatnosti na području Općine. Očuvani bajkoviti krajolik odnosno brežuljci, šume i ribnjaci te domaći eko proizvodi polazišna su točka u stvaranju dodane vrijednosti turističkom proizvodu te razvoj selektivnih oblika kontinentalnog turizma.

5.3. Razvojni prioriteti i mjere

U procesu strateškog planiranja, nakon definiranja strateških ciljeva, potrebno je odrediti prioritete u okviru svakog cilja, koji će se realizirati u razdoblju za koje se donosi strategija. Nakon prioriteta definiraju se provedbene mjere, odnosno aktivnosti koje će svojom realizacijom dovesti ostvarenju strateških prioriteta.

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
<i>CILJ 1. Unapređenje kvalitete života, infrastrukture i održivo upravljanje prostorom i resursima</i>	<i>1.1. Unapređenje prometne i komunalne infrastrukture</i>	<p>1.1.1. Izgradnja i unaprjeđenje sustava prometne infrastrukture</p> <p>1.1.2. Izgradnja, rekonstrukcija i unaprjeđenje postojeće cestovne infrastrukture (lokalne i nerazvrstane ceste)</p> <p>1.1.3. Izgradnja i unaprjeđenje međugradskog prometa u skladu s potrebama lokalnog stanovništva</p> <p>1.1.4. Izgradnja biciklističkih staza u funkciji povezivanja naselja unutar Općine, kao i sa susjednim jedinicama lokalne samouprave</p> <p>1.1.5. Izgradnja, rekonstrukcija i unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje</p> <p>1.1.6. Izgradnja, rekonstrukcija i unaprjeđenje sustava oborinske odvodnje</p> <p>1.1.7. Izgradnja i unaprjeđenje sustava elektroničke komunikacijske mreže (digitalizacija prijenosa podataka u bilo kojem obliku, sukladno potrebama stanovništva)</p> <p>1.1.8. Izgradnja, obnova i održavanje stambene infrastrukture u vlasništvu jedinice lokalne samouprave</p> <p>1.1.9. Obnova i održavanje mostova</p>

	<i>1.2. Jačanje poduzetničke infrastrukture</i>	<p>1.2.1. Izgradnja i proširenje poduzetničke zone</p> <p>1.2.2. Izgradnja komunalne i prometne infrastrukture u poduzetničkoj zoni</p> <p>1.2.3. Osigurati potporu malim i srednjim poduzetnicima kroz pružanje konzultantskih i savjetodavnih usluga uokvirenih u poduzetničku potpornu instituciju</p> <p>1.2.4. Širenje mreže poduzetničke potporne infrastrukture u skladu sa lokalnim potrebama</p>
	<i>1.3. Razvoj društvene infrastrukture</i>	<p>1.3.1. Razvoj infrastrukture u sportu</p> <p>1.3.2. Razvoj infrastrukture u kulturi</p> <p>1.3.3. Razvoj infrastrukture u odgojno-obrazovnom sektoru</p> <p>1.3.4. Razvoj infrastrukture u sektoru socijalnih usluga</p> <p>1.3.5. Razvoj infrastrukture u sektoru zdravstvenih usluga</p> <p>1.3.6. Razvoj infrastrukture u ostalim područjima društvenog djelovanja</p>
	<i>1.4. Zaštita okoliša</i>	<p>1.4.1. Uvođenje sustava reciklažnih dvorišta</p> <p>1.4.2. Uvođenje sustava organiziranog gospodarenja otpadom</p> <p>1.4.3. Sanacija odlagališta</p> <p>1.4.4. Povećanje udjela obnovljivih izvora energije</p> <p>1.4.5. Povećanje opskrbljenosti kućanstva električnom energijom i prirodnim plinom</p> <p>1.4.6. Izrađen sustav poticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora energije</p> <p>1.4.7. Promocija energetske učinkovitosti</p> <p>1.4.8. Uspostavljanje sustava poticanja poboljšanja energetske učinkovitosti u privatnim kućanstvima i zgradarstvu</p> <p>1.4.9. Unaprjeđenje prometnog sustava i sustava reguliranja prometa u cilju energetske učinkovitosti i održivog razvoja</p> <p>1.4.10. Razvoj sustava praćenja stupnja onečišćenja okoliša i kakvoće okoliša</p> <p>1.4.11. Razvijen i implementiran program potpore zaštiti i sanaciji tla i vodnih resursa</p> <p>1.4.12. Izgradnja, unaprjeđenje i razvoj sustava obrane od elementarnih nepogoda (poplava, tuče)</p> <p>1.4.13. Provedba mjera zaštite tla i vodnih resursa</p> <p>1.4.1. Edukacija građana i poslovnog sektora o primjeni mjera zaštite okoliša</p>

		1.4.15. Sustav poticanja razvoja zelenog poduzetništva
CILJ 2. Razvoj konkurentnog malog i srednjeg poduzetništva	<i>2.1. Razvoj poduzetničke klime i jačanje konkurentnosti sektora malog i srednjeg poduzetništva</i>	<p>2.1.1. Definiranje, razrada i implementacija sustava poticaja namijenjenih razvoju poduzetništva</p> <p>2.1.2. Definiranje, razrada i implementacija sustava poticaja namijenjenih rastu i razvoju tradicionalnih i umjetničkih obrta</p> <p>2.1.3. Poticanje stvaranja financijskog okruženja povoljnog za rast i razvoj poduzetničkih projekata</p> <p>2.1.4. Sustav potpora subvencioniranjem kamatnih stopa na poduzetničke kredite</p> <p>2.1.5. Sustav potpora putem jamstvenih fondova</p> <p>2.1.6. Sustavno privlačenje izravnih stranih ulaganja</p> <p>2.1.7. Razvoj promotivnih kampanja namijenjenih jačanju poduzetničke klime i privlačenju investicija (greenfield i brownfield investicije)</p> <p>2.1.8. Poticanje umrežavanja radi jačanja konkurentskog položaja (zadruga, klasteri i dr.)</p> <p>2.1.9. Potpora pokretanju inovativnih oblika poslovanja</p> <p>2.1.10. Potpora razvoju edukacijskih programa za poduzetnike</p> <p>2.1.11. Poticanje razvoja gospodarstva umrežavanjem i povezivanjem razvojnih institucija s poduzetničkim sektorom radi osiguranja institucionalne i savjetodavne pomoći u procesu razvoja novih proizvoda i uvođenja novih tehnologija u proizvodne procese</p>
	<i>2.2 Jačanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje</i>	<p>2.2.1. Definiranje, razvoj i implementacija programa poticanja razvoja poljoprivredne proizvodnje</p> <ul style="list-style-type: none"> - mjere poticanja ratarske proizvodnje - mjere poticanja stočarske proizvodnje - mjere poticanja povrtlarske i voćarske proizvodnje - mjere poticanja ekološke poljoprivredne proizvodnje - mjere poticanja integrirane poljoprivredne proizvodnje - mjere poticanja tehničko-tehnološkog osnaživanja poljoprivredne proizvodnje - mjere ispitivanje kakvoće tla u svrhu odabira

		<p>agrotehničkih mjera i vrsta poljoprivredne proizvodnje s optimalnim prinosima</p> <p>- mjere poticanja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u svrhu unapređenja proizvodnje i rasta prinosa (navodnjavanje, okrupnjavanje, melioracijske mjere)</p> <p>2.2.2. Poticanje ulaganja u skladišne pogone s hladnjačama te prerađivačke pogone i primjenu adekvatnih marketing strategija u poljoprivredi</p> <p>2.2.3. Osigurati permanentne edukacije savjetovanja poljoprivrednika</p> <p>2.2.4. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača (udruge, zadruge, klasteri)</p> <p>2.2.5. Poticanje primjena znanja i novih tehnologija</p>
	<i>2.3. Razvoj gospodarstva temeljen na znanju i tehnologijama</i>	<p>2.3.1. Poticanje razvoja gospodarstva umrežavanjem i povezivanjem razvojnih institucija s gospodarskim subjektima radi osiguranja institucionalne i savjetodavne pomoći u procesu razvoja novih proizvoda i uvođenja novih tehnologija u proizvodne procese</p>
<i>CILJ 3. Jačanje ljudskih potencijala i podizanje životnih standarda</i>	<i>3.1. Podizanje razine zaposlenosti</i>	<p>3.1.1. Unapjeđenje zapošljavanja na lokalnoj razini sustavom poticajnih mjera</p> <p>3.1.2. Razvoj lokalnog tržišta rada</p> <p>3.1.3. Poticanje socijalnog zapošljavanja</p> <p>3.1.4. Poticanje zapošljavanja teško zapošljivih društvenih skupina (mladi, žene, osobe s invaliditetom i sl.)</p> <p>3.1.5. Poticanje cjeloživotnog učenja radi stjecanja novih znanja i vještina za tržište rada</p>
	<i>3.2. Razvoj ljudskih resursa i razvojnih kapaciteta</i>	<p>3.2.1. Unaprjeđenje predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja</p> <p>3.2.2. Poticanje visokoškolskog obrazovanja (stipendije, krediti i sl.)</p> <p>3.2.3. Stvaranje uvjeta za cjeloživotno učenje</p> <p>3.2.4. Potpora aktivnostima za poboljšanje kvalitete života mladih i jačanje njihove uloge u društvu</p> <p>3.2.5. Poticanje međusektorske, međuopćinske, međužupanijske i međunarodne suradnje te promicanje primjera dobre prakse</p>

	<p><i>3.3. Razvoj civilnog društva, građanskih inicijativa i poticanje volonterstva</i></p>	<p>3.3.1. Poticanje suradnje jedinice lokalne samouprave i civilnog društva</p> <p>3.3.2. Razvoj sustava institucionalne i financijske potpore organizacijama civilnog društva za korištenje fondova Europske unije (predfinanciranje, sufinanciranje)</p> <p>3.3.3. Poticanje društvenog poduzetništva s ciljem jačanja održivosti organizacija civilnog društva</p> <p>3.3.4. Poticanje volonterstva i uključivanje volontera u rad organizacija civilnog društva</p> <p>3.3.5. Unaprjeđenje zaštite ljudskih prava, prava pojedinaca i promicanja rase, spolne i druge jednakosti</p> <p>3.3.6. Poticanje na usavršavanje i razvoj ljudskih potencijala u organizacijama civilnog društva</p> <p>3.3.7. Poticanje umrežavanja privatnog, javnog i sektora civilnog društva u pripremi i provedbi razvojnih projekata</p>
	<p><i>3.4. Razvoj društvene infrastrukture</i></p>	<p>3.4.1. Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata predškolskog odgoja</p> <p>3.4.2. Unaprjeđenje sustava stipendiranja kroz razne programe</p> <p>3.4.3. Poticanje prijenosa znanja i povezivanja s drugim odgojno-obrazovnim institucijama</p> <p>3.4.4. Poticanje korištenja visokih tehnologija i inovacija</p> <p>3.4.5. Unaprjeđenje skrbi za građane treće životne dobi</p> <p>3.4.6. Unaprjeđenje skrbi za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju</p> <p>3.4.7. Uvođenje sustava društveno korisnog rada</p> <p>3.4.8. Unaprjeđenje životnog standarda marginaliziranih skupina lokalnog stanovništva</p> <p>3.4.9. Unaprjeđenje uvjeta i kvalitete rada te dostupnosti usluga u zdravstvenoj djelatnosti</p> <p>3.4.10. Promicanje zdravog načina života, unaprjeđenje prevencije, ranog otkrivanja, liječenja i rehabilitacije bolesti koje su prepoznate kao županijski prioriteti</p>
	<p><i>3.5. Unaprjeđenje provedbe programa kulture, sporta i tehničke kulture</i></p>	<p>3.5.1. Razvoj infrastrukture u kulturi i revitalizacija postojeće</p> <p>3.5.2. Valorizacija kulturne materijalne i nematerijalne baštine</p> <p>3.5.3. Poticanje uključivanja građana u programe kulture, tehničke kulture i sporta</p>

		<p>3.5.4. Unaprjeđenje programa u kulturi, tehničkoj kulturi i sportu</p> <p>3.5.5. Poticanje programa i aktivnosti kojima se diverzificira korištenje postojećih resursa u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi</p> <p>3.5.6. Poticanje na umrežavanja i okrupnjavanje programa kulture, sporta i tehničke kulture</p>
<i>CILJ 4. Razvoj ruralnog turizma i očuvanje kulturne i prirodne baštine</i>	<i>4.1. Razvoj kontinentalnog turizma</i>	<p>4.1.1. Revitalizacija postojeće turističke ponude i stvaranje novih atraktivnih turističkih sadržaja</p> <p>4.1.1.1. Revitalizacija postojeće turističke ponude</p> <p>4.1.2. Razvoj turističke infrastrukture i unaprjeđenje standarda turističkih proizvoda i usluga</p> <p>4.1.3. Unaprjeđenje znanja i vještina ljudskih turističkih resursa</p> <p>4.1.4. Unaprjeđenje turističkog marketinga i uvođenje inovativnih marketing metoda</p> <p>4.1.5. Definiranje, razvoj i implementacija promocijske kampanje u svrhu promocije turističkih potencijala jedinice lokalne samouprave</p> <p>4.1.6. Uključivanje prirodne i kulturne baštine u funkciju kontinentalnog turizma</p> <p>4.1.7. Razvoj selektivnih oblika kontinentalnog turizma</p>
	<i>4.2. Očuvanje prirode i kulturne baštine</i>	<p>4.2.1. Unaprjeđenje sanacija i revitalizacije derutnih objekata</p> <p>4.2.2. Poticanje stvaranja uvjeta za upis na listu zaštićenih kulturnih i prirodnih dobara</p>

VI. FINANCIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU STRATEGIJE

Izvori sredstava iz kojih će se osigurati provedba Razvojne strategije Općine Donja Motičina definirat će se financijskim planom.

Planiranje namjenskih financijskih sredstava, upravljanje tim sredstvima, kao i njihovo namjensko trošenje te kontrola provedbe ulaganja financijskih sredstava su vrlo važni elementi provedbe Strategije.

Kako bi se realizirali prioritetni investicijski projekti na području jedinice lokalne samouprave potrebno je osigurati financijska sredstva kojima će se osigurati provedba mjera koje su definirane Strategijom. U cilju ostvarenja definiranih prioriteta, prilikom procjene financijskog okvira provedbe zadanih aktivnosti, otežavajuća okolnost je nesigurnost u procjeni visine očekivanih ulaganja koja u velikoj mjeri ovise o mogućnostima sufinanciranja razvojnih projekata iz međunarodnih ili nacionalnih fondova.

Sufinanciranje razvojnih projekata se provodi iz nacionalnih fondova ili iz fondova Europske unije čija je operativa i provedba spuštena na nacionalnu razinu te se javni pozivi provode od strane resornih ministarstava kao ugovarateljnih tijela. Prethodno opisan sustav sufinanciranja je još uvijek nedovoljno uređen i ne funkcionira transparentno, cjelovito i vremenski optimalno.

Kako bi se ostvarili prioriteti i postigli strateški ciljevi navedeni u Razvojnoj strategiji Općine Donja Motičina, za vrijeme trajanja planiranog razdoblja trebaju se provesti određene mjere. Navedene mjere će se, sukladno financijskom planu, financirati iz sljedećih izvora financiranja:

- Proračunska sredstva Općine Donja Motičina namijenjena realizaciji investicijskim projektima
- Proračunska sredstva Osječko-baranjske županije
- Proračunska sredstva resornih ministarstava i agencija namijenjena sufinanciranju razvojnih projekata na lokalnoj i regionalnoj razini

- Sredstva dostupna kroz strukturne fondove i kohezijski fond Europske unije
- Sredstva institucija te međunarodnih fondova (EBRD, Svjetska banka, MMF i sl.)
- Izravne strane i domaće investicije

Općina Donja Motičina najveći dio vlastitih sredstava ostvaruje prihodima od poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada. Ostali vlastiti izvori prihoda su financijska i nefinancijska imovina, administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade te komunalne naknade i doprinosi. Osim navednog, znatna stavka prihoda u Proračunu Općine Donja Motičina su i pomoći iz drugih proračuna te pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava. Vlastiti izvori sredstava osiguravaju se, između ostalog i prihodima od prodaje nefinancijske imovine.

Budući da su proračunska sredstva Općine Donja Motičina ograničena, kao i proračunska sredstva Osječko-baranjske županije, veliki broj postavljenih razvojnih mjera planira se financirati apliciranjem na otvorene natječaje iz nacionalnih i međunarodnih fondova, strukturnih fondova Europske unije, kao što su Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond te Europski poljoprivredni fond. Ovakav način financiranja pruža veće mogućnosti realizacije projekata nego da se financiraju uglavnom vlastitim sredstvima, ali gledano s druge strane produžuje se rok izvedbe i postoji nesigurnost u zatvaranje financijske konstrukcije cjelokupne investicije do trenutka donošenja odluke o sufinanciranju.

Godišnji planovi realizacije investicijskih ulaganja temeljit će se na Proračunu Općine i najavama otvaranja javnih poziva iz nacionalnih i međunarodnih fondova namijenjenih realizaciji infrastrukturnih projekata.

Mjere i prioriteti razrađeni u Strategiji bit će uvršteni u Proračun Općine sukladno raspoloživim sredstvima i planu realizacije projektnih aktivnosti.

6.1. Analiza Proračuna Općine Donja Motičina

Ostvareni Proračun Općine Donja Motičina za 2015. godinu nakon drugog rebalansa iznosio je 3.390.891,00 kn dok plan Proračuna za 2016. godinu iznosi 3.709.364,00 kn, što bi značilo porast za otprilike 300.000,00 kn.

Prema planu Proračuna za 2016. godinu najviša stavka prihoda su Pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava i Pomoći proračunu iz drugih proračuna, nakon toga Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, a zatim Prihodi od poreza i prireza na dohodak od nesamostalnog rada. Na rashodovnoj strani Proračuna najveću stavku čine Rashodi za nabavu nefinancijske imovine i Materijalni rashodi koji obuhvaćaju Naknade troškova zaposlenima, Rashode za materijal i energiju te Rashode za usluge.

VII. OPIS PARTNERSKIH KONZULTACIJA

Pojam partnerstva obuhvaća blisku suradnju među javnim tijelima na različitim razinama kao i suradnju javnih tijela sa predstavnicima gospodarskog, privatnog i socijalnog sektora te sa tijelima koja predstavljaju organizacije odnosno sektor civilnog društva. Konzultacije među navedenim partnerima počivaju na regulativama definiranim i prihvaćenima od strane Europske unije koje podrazumijevaju uključenost svih dionika u proces pripreme i provedbe razvojnih projekata, pa tako i u proces pripreme odnosno izrade plansko-programskih dokumenata. Tim je regulativama vođen i proces pripreme odnosno izrade Razvojne strategije Općine Donja Motičina.

U svezi sa svim prethodno navedenim, u nastavku donosimo opis tijeka procesa održavanja konzultacija izvršitelja usluge izrade strateškog dokumenta sa predstavnicima jedinice lokalne samouprave i ostalim predstavnicima privatnog, socijalnog i gospodarskog sektora kao ključnih dionika razvoja prilikom izrade Razvojne strategije Općine Donja Motičina, odnosno prilikom definiranja strateških ciljeva, razvojnih prioriteta i provedbenih mjera.

Nakon provedbe postupka javne nabave i odabira izvršitelja usluge izrade strateškog plana, izvršene su prve konzultacije izvođača usluga sa predstavnicima jedinice lokalne samouprave radi definiranja radne skupine pod nazivom Stručna akcijska grupa koja će obuhvatiti sektorske predstavnike na području jedinice lokalne samouprave.

Donošenjem odluke od strane Općinskog načelnika definirana je Stručna akcijska grupa za izradu Razvojne strategije Općine Donja Motičina. Stručna akcijska grupa, osim predstavnika jedinice lokalne samouprave i djelatnika jedinstvenog upravnog odjela, obuhvaća i predstavnike gospodarskog i civilnog sektora Općine. Ukupno je deset članova imenovano u Stručnu akcijsku grupu. Odluka o osnivanju Stručne akcijske grupe i imenovanju njihovih članova nalazi se kao dodatak strateškom dokumentu.

Sa članovima Stručne akcijske grupe za izradu Razvojne strategije Općine Donja Motičina održana je radionica na kojoj su definirani strateški ciljevi, analizirani predloženi razvojni prioriteti i mjere te je postavljena vizija razvoja Općine Donja Motičina 2020. godine. Osim navedenog, predmet rasprave bila je i SWOT analiza.

Provedbom SWOT analize omogućiti će se stvaranje realnog temeljnog strateško-planskog dokumenta Općine Donja Motičina jer će se na taj način u dokument uključiti komentari odnosno zaključci o vlastitim snagama i prilikama za budući razvoj te prijetnje koje mogu onemogućiti i usporiti razvoj definiranih prioriteta razvoja i projektnih ideja odnosno planiranih projektnih aktivnosti svih ključnih dionika razvoja jedinice lokalne samouprave .

VIII. MEHANIZMI PRAĆENJA PROVEDBE, VREDNOVANJA I AŽURIRANJA STRATEGIJE

Kako bi se osiguralo uspješno provođenje strateškog plana, odnosno provedbenih mjera koje su navedene u Razvojnoj strategiji Općine Donja Motičina, potrebo je uspostaviti adekvatan sustav praćenja realizacije mjera u vremenskom razdoblju. Kvalitetno uspostavljen sustav praćenja

osigurati će uvid u stupanj ostvarenja provedbenih mjera u odnosu na stupanj koji je postavljen strateškim planom. Ukoliko se pojave određena odstupanja u provedbi strateškog plana, sustav praćenja će omogućiti pravovremenu reakciju, što će dovesti do određenih korekcija u planu provedbe aktivnosti odnosno same Razvojne strategije Općine Donja Motičina.

Općina Donja Motičina, odnosno predstavnici javne vlasti kao i djelatnici Jedinственog upravnog odjela, snose odgovornost za praćenje provedbe strateškog dokumenta. Kako bi uspostavili adekvatne mehanizme praćenja, predstavnici jedinice lokalne samouprave dužni su za pojedine skupine aktivnosti izraditi akcijske planove u sklopu kojih će postaviti indikatore uspješnosti provedbe pojedinih aktivnosti koji ujedno predstavljaju osnovni alat prilikom izvještavanja o praćenju provedbe Razvojne strategije.

Načelnik Općine će jednom godišnje Općinskom vijeću podnositi Izvješće o provedbi akcijskih planova pojedinih mjera definiranih strateškim dokumentom kako bi se isto usvojilo. Izvješće o provedbi mjera iz Strategije predstavljat će dio ukupnog izvješća o radu Općine Donja Motičina. Uspješnom provedbom strategija na godišnjoj razini smatra se ona koja odgovara predviđenim rokovima provedbe u sklopu definiranog akcijskog plana.

Evaluacija Razvojne strategije Općine Donja Motičina izvršit će se pred kraj razdoblja za koje se izrađuje strateški plan. Provođenjem evaluacije odrediti će se uspješnost strategije, odnosno u kojoj mjeri će se ostvariti definirani prioriteti. Ostvarenje definiranih prioriteta će se kvantificirati mjerenjem indikatora postavljenih godišnjim akcijskim planova. Cilj evaluacije je ocijeniti koliko su postavljene mjere relevantne, ekonomične i učinkovite, odnosno koliki je njihov utjecaj i sama održivost. Relevantnost se odnosi na to je li postavljenim mjerama uistinu nastojano rješavanje ključnih problema koji se pojavljuju u razvoju jedinice lokalne samouprave. Ekonomičnost nam govori o tome koliki su učinci, odnosno rezultati unesenih inputa u proces realizacije pojedine aktivnosti, odnosno mjere. Učinkovitost će odrediti je li provedba pojedinih mjera osigurala postizanje definiranih prioriteta, odnosno strateških ciljeva što je u konačnici doprinijelo postizanju vizije. Održivost nam pokazuje koliko je provedena mjera, odnosno rezultat nastao provedbom konkretnog projektnog prijedloga sposoban nastaviti trajati. Utjecaj pokazuje koliko će realizacije pojedine provedbene mjere utjecati na ukupan razvoj jedinice lokalne samouprave.

Iz prethodno navedenog može se zaključiti kako je evaluacija izvršenja strateškog plana ključna u mjerenju ukupne učinkovitosti postignutih rezultata, ali i u donošenju zaključka o stvarnoj usklađenosti iste s drugim strateškim i planskim dokumentima na lokalnoj, odnosno široj regionalnoj razini kao i iskoristivosti dobivenih rezultata, odnosno njihove implikacije na ukupan razvoj jedinice lokalne samouprave i lokalno stanovništvo.

Dobro uspostavljen sustav praćenja, odnosno sustav evaluacije osigurat će sljedeće:

- Omogućiti realizaciju postavljenih mjera u predviđenim rokovima
- Identificirati poteškoće u procesu realizacije pojedine aktivnosti
- Učinkovito upravljanje izvršavanjem pojedinih strateških mjera
- Donošenje odluke o nastavku, odnosno promjeni tijeka pojedine aktivnosti (mjere) u cilju ostvarenja definiranih razvojnih prioriteta.

Regionalni razvoj Republike Hrvatske uređen je na način da se značajna pažnja posvećuje uzajamnoj povezanosti i međusobnom utjecaju lokalne samouprave i regionalnih struktura, što bi značilo da i realizacija najmanjeg razvojnog projekta, odnosno pozitivno ocijenjena provedba mjere na lokalnoj razini doprinosi ukupnom društveno gospodarskom razvoju gledajući regionalnu razinu.

DODACI

1. Odluka općinskog vijeća o izradi Razvojne strategije Općine Donja Motičina
2. Odluka o osnivanju Stručne akcijske grupe
3. Poziv na podnošenje projektnih prijedloga
4. Poziv na sudjelovanje na javnoj raspravi o prijedlogu strateških ciljeva, prioriteta i provedbenih mjera razvoja Općine Donja Motičina u razdoblju 2016-2020
5. Slike:
  - Slika 1. Zgrada Općine i crkva – Donja Motičina
  - Slika 2. Crkva u Seoni
  - Slika 3. Spomenik braniteljima u mjestu Donja Motičina
  - Slika 4. Položaj Općine Donja Motičina u prostoru Osječko-baranjske županije
  - Slika 5. Reljefna karta Osječko-baranjske županije
  - Slika 6. Temperature u 2011. Godini – mjerna postaja Našice
  - Slika 7. Pedološka karta Osječko-baranjske županije
  - Slika 8. Prostorna razdioba osnovnih staništa na području Osječko-baranjske županije
  - Slika 9. Prostorni plan Osječko-baranjske županije (namjena površina – izvadak za područje Općine Donja Motičina)
  - Slika 10. Lokacija eksploatacijskog polja sa označenom trasom pristupnog puta do državne ceste D2
  - Slika 11. Struktura stanovništva Općine Donja Motičina starog 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi
  - Slika 12. Cestovna mreža Općine Donja Motičina
  - Slika 13. Vodoopskrba područja Općine Donja Motičina
6. Tablice:
  - Tablica 1. Minimalne, maksimalne i srednje dnevne temperature te amplitude u 2011. godini – mjerna postaja Našice
  - Tablica 2. Količina oborina (mm) 2011. godina – mjerna postaja Našice
  - Tablica 3. Kretanje broja stanovnika Općine Donja Motičina u razdoblju od 1961. do 2011. godine
  - Tablica 4. Pokazatelji starosti stanovništva Općine Donja Motičina
  - Tablica 5. Dobna struktura stanovništva Općine Donja Motičina

- Tablica 6. Stanovništvo Općine Donja Motičina staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi i spolu
- Tablica 7. Korisnici mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema Općini prebivališta Donja Motičina i spolu na dan 29.02.2016.godine
- Tablica 8. Osiguranici mirovinskog osiguranja (zaposleni) prema općini prebivališta i kategorijama osiguranja
- Tablica 9. Prosječan broj nezaposlenih na području Općine Donja Motičina od 2005. do 2015. godine
- Tablica 10. Struktura nazaposlenih prema razini obrazovanja u 2014. i 2015. godini na području Općine Donja Motičina
- Tablica 11. Struktura nazaposlenih na području Općine Donja Motičina prema dobnim skupinama i spolu krajem prosinca 2015. godine
- Tablica 12. Nezaposlenost prema trajanju
- Tablica 13. Popis nerazvrstanih cesta na području Općine Donja Motičina
- Tablica 14. Popis udruga sa sjedištem na području Općine Donja Motičina
- Tablica 15. Struktura gospodarskih djelatnosti poduzeća na području Općine Donja Motičina
- Tablica 16. Struktura gopsodarskih djelatnosti obrta na području Općine Donja Motičina
- Tablica 18. Prikaz poljoprivrednog zemljišta prema vrsti uporabe na području Općine Donja Motičina